

TİP

haberleri

Her ayın 1 inde ve 16 sında yayınlanır Siyasi dergi
Türkiye İşçi Partisi Merkez Basın Bürosu adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü : Nihat SARGIN
ADRES : Mitatpaşa Cad. No: 63/1
Yenişehir - ANKARA
Basıldığı Yer : Nüve Matbaası
Dizgi ve Tertip : Yağaç Matbaası

İÇİNDEKİLER

Aybar : «AP Haketmediği oylarla iktidarda kalmak istiyor» (Sayfa 1-2)
Meclis'i neden terkettik ? (Sayfa 2)
Sargin - Boran : «Seçim Kanunu'na neden karşıyız ?» (Sayfa 3)
Bütçe Kapanış Konuşması (Sayfa 4 - 5 - 16)
Milli Savunma Bütçesi :
Boran : «NATO'dan neden çıkacağız ?» (Sayfa 6 - 7 - 15)
Milli Eğitim Bütçesi (Sayfa 8)
Devlet Planlama Bütçesi (Sayfa 8)
Aybar'ın İstanbul Mitingi Konuşması (Sayfa 9)
Çalışma Bakanlığı Bütçesi (Sayfa 10)
İmar - İskân Bakanlığı Bütçesi (Sayfa 10)
Köy İşleri Bakanlığı Bütçesi (Sayfa 11)
Ticaret Bakanlığı Bütçesi (Sayfa 11)
Turizm Bakanlığı Bütçesi (Sayfa 12)
Bayındırlık Bakanlığı Bütçesi (Sayfa 12)
Gümrük ve Tekel Bakanlığı Bütçesi (Sayfa 12)
Sağlık Bakanlığı Bütçesi (Sayfa 13)
Başbakanlık Bütçesi (Sayfa 13)
Emekçi Halkın Tepkisi (Sayfa 14-15)

9 Mart 1968

Yıl : 1 Sayı : 10 Fiyatı : 75 Krş.
24 Sayı için yıllık 15,— TL.
Dış ülkeler için uçakla : 50 TL.

AP, haketmediği oylarla iktidarda kalmak istiyor

Meclis'teki sosyalist muhalefeti susturmak için çıkarılmak istenen yeni Seçim Kanunu'nun aleyhinde, TİP. Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar'ın konuşması :

Türkiye İşçi Partisi Grubu adına Mehmet Ali Aybar İstanbul

Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri;

Seçim Kanunu, değiştirilmek üzere ivedilikle huzurunuza getirilmiştir. Herşeyden evvel şunu tesbit edeyim ki, seçim kanununun bugünkü şartlar altında ivedilikle buraya getirilmiş olmasında büyük mazarratlar vardır. Zira ortamın ne kadar gergin olduğu bellidir. Bunu burada demagojik sözlerle örtmeye kalkmayalım. Ortam son derece gergindir. Ortamı geren de AP. dir.

Sayın milletvekilleri; ellerinizi viedanlarınıza koyun. Burada yorucu, meşakkatli müzakerelerle bütçe tartışmalarına başladık ve bitirdik. Bütçe tartışmalarında ne oldu? Ne gibi olaylar cereyan etti? Bunları tekrar buraya getirmek istemiyorum. Maksadım, seçim kanunu tadilatının bu şartlar altında getirilmesindeki hatayı tesbit etmektir. Daha seçimlere çok vakit var. Ama Meclis içinde başlamış olan bir saldırı Meclis dışına çıkmış ve devam ettirilmektedir. Kanuni mitingler yapılıyor. Bu kanuni mitinglere para ile tutulmuş adamlar saldırtılıp bozuluyor. Eğer saldıramıyorsa bu, mitingi yapanların almış oldukları tedbirler yüzünden oluyor. Bu da bir vakıa. «Yok öyle şey» demiyelim. Bir meseleye neşter vuruyoruz. Maksadımız, memlekette demokrasiyi tahrip etmek değil, demokrasiyi yaşatmak. Demokrasiyi yaşatacaksak samimi olalım; açık konuşalım. Diyelim ki, niyetimiz demokratik düzeni ayakta tutmaktır. Demokratik düzeni ayakta tutmamak için türlü yollardan, türlü tertipler yapıp, gelip burada viedan hürriyetinden, fikir hürriyetinden bahsetmekte samimiyet yoktur. Demokrasi, herşeyden evvel gönül açıklığı, samimiyet rejimi demektir; birbirine güvenmek demektir.

AP iktidarda kalmak istiyor

Sayın Başbakan buyurdular ki, iktidarı önlemek kimsenin elinde değildir; iktidarın dilediğini yapması en sarıh hakkıdır. Muhakkak öyledir. Yalnız iktidarın da muhalefeti yok etmek hakkı yoktur. Demokraside bu gayet açık bir hakıktır. Muhalefeti dolaylı yoldan da yok edebilirsiniz. Seçim kanunu, getirilen seçim kanunu, hem muhalefeti dolaylı yoldan yok etmek amacı gütmektedir, hem de hak edilmeyen oylarla burada AP. iktidarını tersin etmek maksadını taşımaktadır. Bu da açık. Sayın Başbakan buna burada temas etmediler. Sayın Başbakan, «biz yapmadık bu seçim kanununu, 1961 senesinde yapılmış bir seçim kanunudur, onu getiriyoruz» diyordu. İş kanunla bitmez, O seçim kanunu neyi verecektir, neyi getirecektir? O seçim kanunu, AP. ye veya başka bir partiye, hak etmediği oylarla Meclise girmek imkânını verecektir. Bu getirilmek istenen seçim kanununun temel hükmüdür. Binaenaleyh bunu örtmeyelim.

Sayın milletvekilleri; AP. li arkadaşlarımız her zaman huzurdan bahsediyorlar. Seçim huzur getirmelidir. Siz eğer vatandaşlardan bir kısmının oylarını, hak etmediğiniz halde cebinize indirir de bu Meclise gelirsiniz, o vatandaşlar, ne iyi ettiler, mi diyecekler size? Demezler. Bu seçim kanunu ile huzur gelmez. Bu seçim kanunu ile huzur getirilemez. Haklı olarak endişeler belirir. Diyebiliriz ki, böyle bir seçim kanunu ile dolaylı olarak Anayasa bütünü işlemez hale getirilmek isteniyor. Ve bir tek partinin hakimiyeti tarsin edilmek isteniyor. Bu şüpheli taşımakta haklıyız. Biraz evvel irticanın hızla gelişmesine elverişli bir ortamın yaratıldığından bahsedildi. Doğrudur arkadaşlar. Vicdan hürriyeti ile bunun zerrece alâkası yoktur. Herhangi bir cuma namazında camilere gidiniz, vaizleri dinleyiniz. Meselâ şöyle münasebetler kurulmaktadır: Köle ile köle sahibi arasındaki münasebetler incelenmekte ve işverenlere işçi arasındaki münasebetlere buradan hüküm çıkarılmak istenmektedir. Denmektedir ki, Cenabı - Hak, seni, köleyi deniyor, köle sahibini de deniyor. Köle muti olmalıdır, köle sahibi de kölesine kötülük etmemelidir. Binaenaleyh, bunun gibi, işveren munsif davranmalıdır işçiye karşı, işçi de hakkına razı olmalıdır.

Arkadaşlar, ben bu sözleri kulaklarımla işittim. Halbuki bu sözleri, bırakalım Anayasanın 19.

maddesini, 47. maddesinin getirdiği işçi haklarına muarızdır, muhaliftir. Çünkü işçilerin, vaziyetlerini, durumlarını iyileştirmek için, işverene karşı toplu sözleşme ve grev hakkını kullanmaları, 47. maddede hükme bağlanmıştır. Halbuki bu vaiz ne diyor? Hakkına razı ol, sesini çıkarma, Cenabı - Hak seni deniyor, diyor. Bu zihniyet Anayasanın 19. maddesine açıkça aykırıdır. Bu verdiğim misal, basit bir misaldir. Daha da ileri gidilip, biraz evvel bu kürsüden sayın CHP. Genel Başkanının ifade ettiği gibi, solculara karşı tahrik ediliyor vatandaş. Yani sosyal reformlar isteyen, devrimler isteyen Anayasa içinde sosyalizm isteyenlere karşı tahrik ediliyor. Buna kimsenin hakkı yoktur. Ve bu vicdan hürriyeti demek değildir. Bu gerçekleri olduğu gibi kabul edelim. Diğer taraftan, bir yandan bu ortam geliştiriliyor, irtica ortamı; beri yandan zorbalık teşvik ediliyor. Burada bir sayın sorumlunun sözlerini tekrar etmeden geçemeyeceğim: AP. Genel Başkan Vekili Sayın Asal, «Demokrasi kuralar rejimidir» dediler. Elbette ki öyle. Ama kuralı olmayan rejim yoktur. Bütün rejimler kurala tabidir. Ve ilâve ettiler, dediler ki: «Kuralları zorluyorlar, sokağa döküyorlar meseleleri». Anayasamızın 28. maddesi sarıh. Silâhsız ve saldırsız gösteri, toplantı yapmak, vatandaşın en sarıh hakkıdır. Bu, bir zihniyeti gösteriyor. Sayın Asal, demek ki, bu gösterilerden, kanuni olan bu gösterilerden rahatsız oluyorlar; şahsen değil, partileri namına rahatsız oluyorlar. Ve ne yapıyorlar: İlâve ediyorlar: «Biz buna karşı zor kullanırız» diyorlar. Ve filhal kullanılıyor. Ankarada yapılan mitingte kullanıldı; Ankarada TİP. in açtığı bir sergi basıldı. İstanbulda tekrar hücum edilmek istendi. Ve bizim partimiz de, — tebşir ediyorum — üç gün üstüste sabaha kadar gençler nöbet tuttular. Neden? AP. liler saldırıya hazırlanıyor diye.

Arkadaşlar, böyle ortamda demokrasi olmaz. Bunu kabul edelim ve bundan zarar gelir. Zorlayana zarar gelir evvelâ. Gayet rahat bir çoğunluğunuz var. İstedığınız kanunları çıkarabilirsiniz. Ama milli iradeye mutlaka muhalefetin de payı vardır. Bunu inkâr ederek çıkaracağınız kanunlar, aslında demokratik düşünce içinde hafif kalan, meşru olmayan kanunlardır. Muhalefet sizi etkilemelidir. Bunun mesuliyetini taşıyınız, Muhalefetin sözlerine kulak veriniz.

Geniş bir çoğunluğunuz var. Neden çekindiğiniz? Ama tesamüh içinde memleketin istikbalini düşünerek ve demokrasiyi yaşatmak için mutlaka muhalefetin sesine kulak veriniz ve vereceksiniz. Bu kanun çikarsa memlekette huzursuzluk bir kat daha artacaktır. Çünkü vatandaş «benim oylarım başkasının ce-

bine giriyor» diyecektir. Bu kanun böyle bir kanundur. Baraj bunun için konmuştur. Baraj 25 bin ise 24 bin oy almış bir partinin oyları yanacaktır. Kime gidecektir bu 24 bin oy? 30 bin oy, 40 bin oy? Fazla oy almış olan partiye gidecektir. Halbuki vatandaş ona o oyları vermemiştir. Vatandaştan aldığı oydan daha fazla sandalyeye sahip olacaktır. Sizin savunduğunuz, getirdiğiniz ve «efendim, biz bu kanunu hazırlamadık, 1961 de CHP hazırladı», dediğiniz kanunun gizli olan tarafı budur. Kurucu Meclis hazırlamış. Kanunlar donar kalır mı, taşlaşmış şeyler midir? Kanunlar değiştirilir, daha iyiye doğru götürülür. Siz asıl getirdiğiniz kanunun, ulusal artıktan daha ileri bir kanun olduğunu söyleyebiliyor musunuz? Adil bir kanun o. Bir parti nekadar oy almışsa o kadar sandalye sahibi olsun deniliyor o kanunda. Bunun kötülüğü neresinde? Sonra, unutmamak lâzım. Demokrasi, fikirlerin, sosyal menfaat ve sınıfların birlikte temsil edilip karşılıklı denge kurdukları bir rejimdir. Ve bu denge, tarihin akışında daima emekçi sınıflara doğru dönüşür. Budur demokrasi. Fikirler bunu yansıtır. Halbuki bu kürsüde, sayın Başbakan bütçe konuşması sırasında «emekçiler iktidara gelemmez» dediler. Neden efendim? Partiler kanununu okudular. «Emekçilerin iktidara gelmesini istemek Partiler kanununa aykırıdır» dediler. O zaman ben kendisinden sorayım: Şimdi iktidarda emekçiler olmadığna göre, herhalde bir sınıf iktidarda. Demek ki, o da Partiler kanununa göre bir suçtur. Böyle mantık, tutarsız mantık oyunlarına girmeyelim. Söz konusu olan, muhtelif emekçi sınıfların iktidarında, bir sınıfın değil. Ve o sınıflar geldiği zaman — ki gelecektir —, demokrasiyi uygulayacaklardır. Buna katlanalım, muhalefete katlanalım. Şimdi, benim sayın Hükümet üyelerinden istirhamım şu: Bu kanunu geri alınız. Bu kanunu geri alınız ve bu kanunun mükemmel bir hale getirilmesine fırsat veriniz. Yok, ısrar edecekse, bundan sonra demokrasimizin başına geleceklerin tarihi sorumluluğunu siz taşıyacaksınız. Biz bunu istemiyoruz. Tekrar ediyoruz, bu kanunu geri alın. Benim söyleyeceklerim bu kadar. Hepinizi saygı ile selâmlarım. (TİP sıralarından alkışlar)

Yeni Seçim Kanunu Tasarısı hakkında

Basında TİP Görüşü

Türkiye İşçi Partisi'nin çıkarılmak istenen yeni Seçim Kanunu ile ilgili görüşü, daha önce, çeşitli vesilelerle açıklanmıştı.

Bu arada, TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın ve Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Behice Boran tarafından Cumhuriyet ve Milliyet gazete-lerine yazılan iki makaleyle de bu konudaki TİP görüşü, kamuoyuna tekrar açıklanmıştı.

Sargın ve Boran'ın makalelerinin ana çizgilerini, özet halinde ileti-
yoruz.

Nihat SARGIN

(Cumhuriyet)

• Adalet Partisi'nin yürürlükteki seçim kanunu-
nu değiştirerek milli bakiye usulünü kaldırmak iste-
mesinin resmi gerekçesi, seçim beyannamelerinde
bunu vaadetmiş olmaları. Bu gerekçenin ciddi bir
eleştiriye tahammülü olmadığı açıktır. Seçim beyan-
namelerinde neler vaad edilmedi ki... «Herkes refah,
huzur», «çileye paydos», «herkese bir ev», «her şofö-
re bir araba»... Aradan geçen üç yılın sonunda bun-
ların gerçekleşmesi şöyle dursun, resmi istatistikler
hayat pahalılığının her geçen gün daha arttığını, bü-
yük kütlelerin satınalma gücünün her geçen gün da-
ha azaldığını, işsizler ordusunun her geçen gün da-
ha kabardığını göstermektedir. Köyde, kentte — bu-
rada değinilmesi konumuz dışında olan — nedenler-
le AP. ye oy vererek onu iktidara getiren halk kütle-
leri için ve aynı kütlelerin AP. ye oy verirken ken-
disinden bekledikleri bakımından, seçim kanununun
değiştirilmesi, şüphesiz en sonlarda gelir. O halde
gerçek sebep nedir? Bunun incelenmesine geçmeden,
incelemeye ışık tutmak üzere, önce seçim kanununun
değiştirilmesi elde edilecek pratik sonuçları göre-
lim. Demirel, basın toplantısında Kurucu Meclisin
getirdiği sistemden daha geriye dönmeyeceğini
söylemiştir. Anlaşılan gene D'Hont sistemine dönül-
mek istenmektedir. Bu sistem, seçimde oyların daha
fazlasını elde etmiş olan partilere prim vermektedir.

• Yazının başında değinildiği gibi Türkiye
İşçi Partisi gerçeği. AP. nin en yetkililerinden biri-
nin daha 1965 seçimleri arifesinde TİP. i kastederek
söylediği şu sözler hatırlansın: «Meclise iki millet-
vekili ile dahi girseler, Meclis çalışmaz.» Türkiye
İşçi Partisi Meclise, iki değil 15 milletvekili ile girdi.
Meclis çalışıyor. Fakat herhalde istedikleri gibi değil.
Gerçi Türkiye İşçi Partisi'nin topu topu 15 oyu var;
kanunların onların istediği şekilde çıkmasını önle-
mek elinde değil. Değiştirge önergelerinin hemen hiç
biri kabul edilmiyor; kanun tekliflerinin hepsi ya
reddedildi, veya komisyonlarda uyutulmakta. İsten-
miyen ve de önlenmek istenen gerçek budur. Seçim
kanununu değiştirme teşebbüslerinin asıl nedenini
burada aramak gerek. Önce TİP. in grup kurması
önlenir, daha sonra sıra başka teşebbüslere gelir.

• Son olarak denemek şudur: Seçim sistemi ile
oynararak iktidarda kalmaya çalışmak, veya oy sa-
yısından fazla sandalye sağlamak düşüncesi kısa vâ-
dede başarılı bir taktik gibi görünebilir. Bu nedenle
çok denenmiştir. Ancak seçmen iradesine su veya
bu yolla karşı çıkmaya çalışmanın kısa sürede geri
tepen bir silâh olduğu unutulmamalıdır. Gözlerimizi
dışarılara çevirmeğe, başka ülkelerden kanıtlar ge-
tirmeğe hacet yok; CHP. nin 1950, 1961 ve 1965 se-
çimlerinde getirdiği sistemlerle almak istediği, ger-
çekte ise almış olduğu neticeler ortadadır.

Behice BORAN

(Milliyet)

Adalet Partisinin Seçim Kanununu neden değişt-
irmek istediği artık herkesce bilinen bir sırheline
geldi. Bu konuda söylenen ve yazılanlara bakılınca,
iki nokta üzerinde ittifak edildiği görülüyor. Amaç:

1 Küçük partileri parlâmentodan, dolayısıyla
Türk siyaset hayatından tasfiye etmek ve

2 TBMM. nde Anayasayı değiştirebilecek bir
çoğunluk sağlamaktır.

Adalet Partisinin bu konuda ileri sürdüğü ge-
rekçe ise en ufak bir eleştiriye dayanamayacak kadar
sudandır. Güçlü bir hükümet, hızlı, etkin çalışır bir
meclis kurmak.

• Adalet Partisi iktidarının durumu Mecliste
çoğunluğa sahip olmanın, hem güçlü bir hükümet ol-
mak için yetmediğine, hem de yabancı sermayeye
dayanarak özel sektör eliyle ülkeyi kalkındırmaya
imkân vermediğine ve Anayasanın asıl bugünkü
kapkaççı kapitalist düzene kapalı olduğuna en açık
delildir. Bu iktidar Sayın Aybar'ın deyimiyle «ob-
jektif bir az içindedir».

• Her zaman tekrarlıyoruz: Bir hükümetin po-
litikası, yaptığı işler toplumunun objektif değişme
doğrultusuna uygun düşerse, temel meselelerine olum-
lu çözüm yolları getirirse geniş halk kitlelerinin ha-
yatı ihtiyacı ve isteklerine cevap verirse, o hükümet
başarılı ve bunun sonucunda da güçlü olur. Muhale-
fet partilerini meclislerden uzaklaştırmak, Anayasa-
yı değiştirmek, Anayasa Mahkemesini kaldırmak ve-
ya yetkilerini kısıtlayıp kuşa çevirmekle iş bitmez.
Tersine, toplumdaki çelişmeler, çatışmalar direnişler
artar. Güçlü, olayım derken iktidar, kendisini güç-
lükler içine büsbütün gömülmesi bulur. Bir baskı
tedbirini bir yenisi kovalar ve nihayet bu çıkmaz yol
su veya bu şekilde iktidardan alaşağı edilmekle son
bulur.

• Bir iktidar ki, milyonlarca işsize ve yarı işsi-
ze iş imkânları açmıyor, yüzbinlerce köylü ailesini
topraksız bırakıyor, yetkili bakanının ifadesiyle, ço-
cukların %35'inin iyi beslenememekten — açlıktan
ölmesini önleyemiyor, ülkeyi nesiller boyu
ipotek altına alan dış borçlanmalar batağna gittik-
çe gömülüyor, o iktidarın güçlü ve sürekli olabilme-
sine imkân yoktur.

• Adalet Partisinin Seçim Kanununu, sonra da,
imkân bulursa Anayasayı değiştirme isteğinin baş
hedefi hiç şüphesiz Türkiye İşçi Partisidir. Küçük
partilerden eskileri zaten eriyip gitmektedir. Güven
Partisi ile Birlik Partisinin ise tutunma şansları yok-
tur. İlk ağızda Türkiye İşçi Partisi'nin Meclislerdeki
üye sayısının düşürülmesi başarılısa dahi, Türk sos-
yalist hareketinin gelişip güçlenmesini ne bu, ne de
başka herhangi bir sun'i zorlama tedbir önlemeye-
cektir. Sosyalizm, Türkiye tarihinin alın yazısıdır.

Bütçe Kapanış Konuşması

1968 Mâlî Yılı Bütçe Kanun üzerindeki kapanış konuşmasını, TİP adına, Genel Başkan Mehmet Ali Aybar yapmıştır.

Aybar, özetle, şöyle konuşmuştur :

Demirel Hükümeti'nin üçüncü bütçe demokratik düzenin dar boğazlara ve müzakereleri, Türkiye'de, desürüklendiği bir döneme rastlıyor. Demokratik düzenin, memleketimizde tehlikelere maruz bulunmasını tesadüflere atfetmek mümkün değildir. Bir kere; bunun objektif, nesnel nedenleri var :

Geri kalmış ülkelerde, yani ekonomisi - politikası dışarıya bağlı olan ülkelerde, demokratik düzen çoğu kez, bir avuç sermaye sahibinin, dışarıyla ilişkisi bulunan sınıfların, giderek diktasına dönüşüyor ve demokrasi, aslında bir «demokrasi karikatürü» haline geliyor. Demek ki, bu, geri kalmış toplumlarda görülen bir hastalık. Çünkü, demokrasinin temel şartı olan sınıflar arasındaki denge, geri kalmış toplumlarda kurulmuyor. Emekçi sınıflar, henüz politik bir güç olarak teşkilatlanmadıklarından dolayı, kurulan demokrasiler, şekli ve karikatürül demokrasi niteliğinden öteye geçmiyor. Bundan dolayı, geri kalmış memleketlerde, demokrasinin kurulmasında, emekçi halkın uyanması ve politik bir güç haline gelmesi, birinci şart olarak görülüyor.

Fakat, Türkiye'mizde demokrasinin kurulması ve tutunmasını yalnız bu nesnel şart, objektif şart içinde mütalaa etmek doğru değildir. Çünkü, Türkiye geri kalmış bir toplum olmakla beraber, özellikleri olan, başka geri kalmış toplumlara benzemeyen bir toplumdur. Ve unutmamak lazımdır ki, Türkiye'de halkın siyasi hayata, politik hayata çıkışı, oldukça eski bir tarihe sahiptir. Bilhassa son, 1946'dan bu yana geçen süre zarfında halkımız, demokratik haklara sahip çıkmasını bilmiş ve her gün daha güçlenerek, daha bilinçlenerek, politika hayatına ağırlığını koyma yönüne doğru hızlı adımlarla ilerlemiştir. Binaenaleyh, geri kalmış toplumların örneği, Türkiye için tek başına geçerli bir örnek sayılamaz.

AP, ANAYASA'YA TERS DÜŞMÜŞ BİR PARTİDİR

Demokrasinin çıkmaza doğru sürüklenmesinde, Adalet Partisi'nin doğuşu itibariyle, yapısal varlığı bakımından, sorumluluk taşıdığı neticesine varmak zarureti vardır. Gerçekten, Adalet Partisi, kuruluşu anından itibaren, Anayasa'mıza ters düşmüş bir partidir. Hiç kimse inkâr edemez ki, Adalet Partisi, Demokrat Parti'den boşalan yeri doldurmak amacıyla kurulmuş bir siyasi teşekküldür. Oysa, Anayasa'mızın başlangıç kısmında, Demokrat Parti iktidarının, hukuk dışı ve Anayasa dışı tutum ve davranışıyla, meşruluğunu kaybettiği ifade edilmiş ve Demokrat

Parti'yi başka adlar altında da olsa yaşatmanın, Anayasa düzeni ile bağdaşmayacağı ifade edilmiştir. Binaenaleyh, Adalet Partisi, daha kurulurken, Anayasa'ya ters düşmüş bir partidir. Nitekim, kurulduktan hemen sonra, Adalet Partisi Anayasa'ya karşı cephe almış, Anayasa'nın halk oyuna sunulduğu sırada, «Anayasa'ya hayır demekte (hayır) vardır» propagandasını yapmıştır. Bunlar, bilinen gerçeklerdir. Bundan sonra, bütün 1961 seçim kampanyası sırasında, Adalet Partisi'nin, meşruluğunu kaybetmiş iktidarla mensubiyetini ortaya koyacak şekilde propaganda yaptığı da bir vakadır. «Fazla söylemeyeceğim. Gözlerime bakın, ne demek istediğimi anlarsınız...» propagandası, Adalet Parti'lerin yürüttükleri propagandanın mihverini teşkil etmiştir. Demek oluyor ki, bizim için, demokrasinin kuruluşundaki talihsizliklerden biri Adalet Partisi'nin, böyle, olduğundan başka görünmek ve görüldüğünden başka türlü olma durumunda bir kuruluş şeklinde ortaya çıkmış olmasıdır.

AP'NİN YAPISINDAKİ ÇELİŞİ

Bundan başka, Adalet Partisi, iktisadi felsefesi itibariyle, Türkiye'nin kalkınmasını sağlayamayacak bir doktrine sahip bulunarak ortaya çıkmıştır. Fakat, buna mukabil, Adalet Partisi, büyük kitlelerden oy almaya yönelmiş bir partidir. Yani, yapısında bir çelişi var: Bir taraftan halkın oyunu almak zorundadır, yani halka hizmet edecektir. Bir yanı ile, halka hizmet etmeyen bir ekonomi doktrinine sarılmış bulunmaktadır.

Nitekim bugün, Adalet Partisi Hükümeti'nin programı ile icraatı arasındaki çelişi de ortaya çıkmaktadır.»

Aybar, çelişiyi, programda yer alan vaatlerden örnekler vererek belirtmiş, şöyle devam etmiştir :

«İşte bu vaatlerle iktidara gelen Adalet Partisi, bu doğrultuda, 2,5 yıldan beri ciddiye alınabilecek herhangi bir adım atmamıştır. Atması da beklenemezdi. Çünkü, bir taraftan kalmayı, millî gelir artışını, özel sektör eliyle sağlayacağını belirten bir partinin, aynı zamanda halka hizmet vaatmesi, sosyal adaleti, sosyal güvenliği sağlayacağını ifade etmesi, bir birliyle gelişen bir durumdur. Herkesin bildiği bir gerçektir ki, geri kalmış toplumlarda, özel sektör eliyle yapılmak istenen bir kalkınma, bazı ekonomi dallarında nisbi bir büyüme-yol açsa bile, ekonomiyi dengesiz bir hale soktuğu için, dışarıya bağlı olmaktan kurtarmaz. Üstelik, böyle bir kalkınmanın birikimi de, ister istemez, fakara emekçi halkların sırtı-

na yüklenir.

Binaenaleyh, Adalet Partisi'nin programında, Hükümet Programı'nda ifade edilen, şu yukarıda okuduğum hususlar, nasıl olsa tutulmayacak vaatlerdir ve nitekim de bugüne kadar tutulmamıştır.

Bu vaatlerin, gelir dağıtımındaki adaleti sağlamak bakımından olanları, bugüne kadar Türkiye'de gerçekleşmiş değildir, hatta gerçekleşme yoluna girmiş değildir. Gelir dağılımı yanında, kamu harcamalarının halk yararına kullanılması vaadi de tutulmamıştır.»

Aybar, daha sonra, eğitim alanında, görülen eşitsizliği, belirtmiş, Ankara, İstanbul ve İzmir şehirlerindeki gecekondularda yaşayan halkın, elektrik, su ve havagazından mahrum olduğunu hatırlatmış, «Adalet Partisi gibi özel sektöre öncelik veren bir iktidarın, bütün bu hizmetleri karşılaması muhaldir» demiştir.

TİP Genel Başkanı sanayileşme yönünde de, AP iktidarının ekonomik felsefesinin tutarsızlığının kendini gösterdiğini belirtmiş, bu yolla sanayileşmenin, Türk ekonomisini daha bağımlı hale getirdiğini ifade etmiştir.

Dış ticaret konusuna da önemle değinen Aybar, Türkiye'nin bugünkü düzenini temelden değiştirmedikçe, kalkınmanın sağlanamayacağı gerçeğinin dış ticaret örneğiyle de ortaya çıktığını belirtmiştir.

DEMOKRATİK DÜZEN ZORLAMAYA KARŞIDIR

Aybar, şöyle devam etmiştir :

«Demokratik düzen, zorlamaya karşı olan bir düzendir. Demokratik düzenin yürüyebilmesi için, memleketteki sınıflar arasında adaletli bir denge kurulmuş olması şarttır. Bu denge kendiliğinden olabileceği düşünülemez. İktidarda olan sınıflar, ister istemez, memleketin ekonomisini kendi çıkarlarına doğru yöneltirler. Ve bunun neticesinde, geniş halk kitlelerinin sömürülmesi ve gittikçe fakirleşmesi dolayısıyla, demokratik hak ve hürriyetlerden yoksun yaşamaları olur. Hele, geri kalmış toplumlarda, hâkim sınıflar, dışarıya dönük, dışarıya bağlı olduğu için, bu sömürme katmerli olur. Eğer emekçi sınıflar, tarihin içinde şu veya şekilde tecelli eden bir gelişme sonucu, teşkilatlanmak ve politik bir güç olarak iktidardaki sınıfları frenlemek imkânından yoksun kalırlarsa, iktidarda bulunan sınıfların, emekçi halk sınıflarına söz hakkı, demokratik hürriyetleri tanımaması şeklinde tecelli edecek olan demokrasi, sömürünün artması yüzünden bir çıkmaza doğru sürüklenir.

Şimdi, 1946'dan beri, Türkiye'de

büyük halk kitleleri, demokratik haklarına sahip çıkma yolundadırlar. 1961 Anayasası ise, getirdiği hükümlerle, emekçi halk sınıflarının politik bir güç olarak devlete ağırlıklarını koymaları imkânını sağlamıştır. Şimdi, yukarıda arzettiğim ekonomik nedenler, AP Hükümetini, demokratik hürriyetleri kısıtmaya zorlamaktadır. Gerçekten, Türkiye'nin servetleri ve halkı, dış ve iç sermaye çevrelerince sömürülürken, bunun karşısına, emekçi sınıfların, uyanarak, politik bir güç şeklinde dikilmeleri, bu sömürünün devamını imkânsız hale kor. Bu nedenle de, demokratik hakların kısılması, iktidar için adeta bir zaruret halini alır. Adalet Partisi iktidara gelince, bir kere devleti ve diğer teşekkülleri, kendi doğrultusuna almak için Anayasa'yı zorlamaya başladı. Genel müdürler olayı, memur nakileri, savcı ve öğretmen kıyımı, ve bu vesilelerle Danıştay kararlarının uygulanmaması, bu doğrultuda atılmış adımlardır ki, herkesin hatırladığıdır.

Beri yandan, halka karşı bir ekonomî politikası izlediği halde, Adalet Partisi'nin, halktan oy alma mecburiyetinde oluşu, bu iktidarı, halkın uyanmasını önleyecek tedbirlere itelemiştir. Filhakika, AP, iktidara geldikten bu yana, irtica olaylarının yoğunlaşması ve sıklaşması, bir tesadüf sayılamaz. Burada, TIP grubu adına konuşan arkadaşım Kanbolat irtica olaylarının bir envanterini verdi. Görülüyor ki, irtica olayları, son 2,5 yıl zarfında artmıştır, yoğunlaşmıştır ve bu hiç şüphesiz, AP'nin müsamahası ve teşvikiyle olmuştur. Çünkü, bu artış başka şekilde izah etmek mümkün değildir. Kaldı ki, böyle bir artışta, Adalet Partisi iktidarının, halkı uyardırmamak bakımından doğrudan doğruya da menfaati vardır. Keza, Adalet Partisi, gene halkı uyutmak, halkın dikkatini başka taraflara çekmek bakımından, bir takım yan kuvvetlerin, demokratik olmayan yan kuvvetlerin gelişmesini de teşvik etmiş, desteklemiştir. Devlet hazinesinden, sözde milliyetçi olan derneklere yardım yapılmıştır. Bunların saldırı hareketlerine girişmelerine göz yumulmuştur. Bu da, Adalet Partisi'nin seçim endişesiyle, halkın uyanmasını kösteklemek amacıyla giriştiği, demokrasiye aykırı hareketlerden bir başkasıdır.

ÖZEL KANUNLAR GETİRME TEŞEBBÜSÜ

Nihayet üçüncü bir tedbir, yani halkın uyanması ve politik bir güç haline gelmesini önleme yönünden üçüncü bir tedbir, AP'nin, özel kanunlar getirme teşebbüsüdür. Adalet Partisi, Seçim Kanunu hazırlamaktadır, Adalet Partisi Temel Hak ve Hürriyetler Kanunu hazırlamaktadır ve keza Askerî Ceza Kanunu'nda bir takım değişiklikler düşünüldüğü haberleri yayılmaktadır. Bütün bunlar, demokratik gelişmeyi durdurma isteğinin, arzusunun belirtileridir. Filhakika, Seçim Kanunu'nun getirilmesi, her şeyden evvel, Türkiye İşçi Parti-

si'nin tasfiyesi amacını güder. Gösterilen gerekçe, kimseyi tatmin edecek bir gerekçe değildir. Deniliyor ki, 1961 de, Kurucu Meclis'in hazırladığı Seçim Kanunu'na dönülecektir. Kurucu Meclis, 1961'de o kanunu hazırlarken, tek parti iktidarını önlemek amacı peşindeydi. Yani, koalisyonlarla Türkiye'nin, idare edilmesini istiyordu. Hazırlanan kanun, bunun için hazırlanmıştır. Ancak, sonra, gelişme o şekilde oldu ki, bu kanun tek parti iktidarını önleyecek şekilde olmadı. Bundan dolayıdır ki, son derece adil bir seçim sistemi olan bakiye sistemine gidildi. Bakiye sisteminin adil olduğu, öyle sanıyorum ki, tartışma konusu olmaz. Nisbi temsilde, bir parti, vatandaşın ne oranda oy almışsa, mecliste o oranda sandalyesi olur. Milli bakiye sistemiyle de bu oran tıpa tıp uygulanmaktadır. Adalet Partisi, oyların yüzde 52 küsurunu almıştır; Meclis'te % 53 sandalyesi vardır. Binaenaleyh, gayet adil bir oran içinde temsil edilmektedir. Şimdi, bunun değiştirilmesindeki maksat gayet açık: Türkiye'de gelişmekte olan sol-sosyalist hareketi önlemek, Meclis dışında tutmak... Ama, Adalet Partisi'nin bu tasarıları, bu istekleri, (önümüzdeki seçimde de göreceğiz) gerçekleşmeyecektir. Çünkü halkın uyanma hızı, Adalet Partisi'nin o hızı kesmek için düşündüğü tedbir ve tertiplerden çok daha üstündür.

ANAYASA'MIZ SOSYALİZME AÇIKTIR

Demokrasi düzenini son zamanlarda tehlikeye düşüren bir eğilim ve hedefi Türkiye'deki sol ve sosyalist hareketleri saf dışı etmek olan bir eğilim, Anayasa'mızın sosyalizme kapalı olduğu yolundaki iddialarla kendini ortaya atmıştır, çıkarmıştır. Anayamız, sosyalizme açıktır. Filhakika, Anayasa Komisyonu sözcüleri, bu hususu pek açık şekilde ifade etmişlerdir. Sayın Başbakan, bu kürsüden, Sayın Muammer Aksoy'un, Anayasa Komisyonu Sözcüsü olarak ifade ettiği fikirleri tekrarlamış, fakat mutadî veğhile, bu fikirlerin yalnız kendisine elverişli olan kısmını ele almış, tamamını okumamıştır. Kaldı ki, aldığı kısım bile öyle yorumlanmaz. Başbakan bu kürsüden demiştir ki; «İşte, Anayasa Komisyonu Sözcüsü Muammer Aksoy diyor ki, 'Anayasamızda (izm) yoktur'» Anayasamızda (izm) yoktur demek, Anayasamız sosyalizme kapalıdır demek değil. Tam tersine, bütün (izm)lere açıktır. Yani, Anayasa bir sınır koymamıştır. Şimdi gülen arkadaşlarıma, Muammer Aksoy'un sözlerinin tamamını okuyarak cevap vermek istiyorum:

Muammer Aksoy diyor ki; «Arkadaşlar, bu Anayasa'da asla doktrin yoktur. Bu Anayasa'da hiç bir partinin programı yoktur. Ne devletçilik vardır, ne liberalizm, ne sosyalizm ve ne de herhangi bir (izm) vardır. Bu Anayasa renksiz, fakat renksiz dediysen de, karaktersiz değildir, karakter sahibi bir Anayasadır. 20. Asrın ulaş-

tığı medeniyet seviyesine uygun her parti programının tatbik edilmesine imkân veren bir anayasadır. Arada devletçilik de tatbik edilebilir, liberalizm de tatbik edilebilir, fakat komünistlik asla tatbik edilemez.

Sosyalizmi tatbik edebilirsiniz; çünkü o da insan haklarına hürmetkârdır, demokrasiyi tanıır, insan haklarını tanıır, hukuk devletini tanıır, onun yanında sosyal zihniyete de sahiptir. Bugün artık, (sosyal) olmak, medenî olmanın en başta gelen şartıdır...»

Demek oluyor ki, Muammer Aksoy, Anayasa'mızın sosyalizme açık olduğunu gayet kesin olarak ifade etmiştir. Anayasa Komisyonu sözcülerinden Sayın Turan Güneş de, gene aynı konuda gayet kesin olarak Anayasa'nın sosyalizme açık olduğunu belirtmiştir. Keza, Anayasa'nın sınıflar esasına göre bir Anayasa olduğunu da Turan Güneş'in sözlerinde bulmak mümkündür.

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Şimdi, aynı doğrultuda, Anayasa Komisyonu sözcülerinin, Anayasa'nın sosyalizme açık olduğunu belirten başka konuşmaları da var. Fakat onlara değinmeden, Anayasa Mahkemesi, 26.9.1965 tarihli kararı ile, Anayasa düzenine uygun bulunan dernekle, Anayasa'nın cevaz verdiği ölçüde sosyalizmi tahakkuk ettirmek amacını güden partileri kurmak ve bu amacın propagandasını yapmak hallerinin ise, bu hükümlerin, yani 141 ve 142'inci maddelerin kapsamı dışında kaldığı tesbit edilmiş deyip, devam etmektedir.

Ayrıca, Yargıtay 1. Ceza Dairesi'nin 30.5.1967 tarihli kararında, sosyalizm şöyle tarif edilmektedir: «Bu durum karşısında, dava konusu olan «Sosyalist Türkiye» adlı kitabın incelenmesine geçilmeden önce, sosyalistlikle komünistlik mahiyetleri ve bu iki akım arasındaki esas farklarla Türk Ceza Kanunu'nun 141 ve 142'nci maddelerinin bu konuyla ilgili hükümlerinin kısaca gözden geçirilmesi gerektiği kanısına varılmıştır:

A — Sosyalizm, iktisadî alanda toplumu tatmin edici bir nizamı sağlayabilmesi için, insanın bütün olarak gelişmesine daha elverişli, daha adaletcin sonuçlar meydana getirecek bir düzeni savunan bir görüş, bir doktrin olarak tanımlanmaktadır. Muhtelif memleketlerde, çeşitli suretlerde uygulanan ve her memleketin şartlarına göre farklı şekillere bürünmüş olan sosyalizmin, mutedil, diğer bir deyimle demokratik sosyalizmin özelliklerini şöyle özetleyebiliriz:

Üretim vasıtalarının devletleştirilmesi, sosyal adaletin sağlanması, emek sahiplerinin emeklerinin karşılığını alabilmeleri, millî gelirin adil bir şekilde ve her ferdin topluma kazandırdığı kadarını alabilmesini temin yolunda dağıtılması...

(Sonu Sayfa 16 da)

NATO'dan neden çıkmalıyız

Dışişleri Bakanlığı Bütçesinin Millet Meclisi'nde görüşülmesi sırasında, bütçenin tümü üzerindeki TİP görüşünü, TİP Merkez Yürütme Kurulu üyesi ve Urfa Milletvekili Behice Boran açıklamıştır.

Boran'ın konuşması özetle şöyledir :

Türkiye'nin millî savunma politikası ve meseleleri denilince ilk akla gelen NATO ittifakı ve bu ittifak içinde Türkiye'nin yeri meselesidir. Ardından da ikili anlaşmalar ve Amerikan üsleri meselesi gelmektedir. Zira, 1952 de NATO'ya girdiğimizden beri, NATO ve Amerika, millî savunma politikamızı kuvvetle etkilemiştir. 1969 Yılından sonra, üyeler, bu ittifaktan çıkma hakkını elde edeceklerinden, NATO meselesi, bütübütün günün meselesi haline gelmiştir. Onun için, konuşmamı, bu mesele üzerinde taksif edeceğim :»

TÜRKİYE NATO'DAN ÇIKMALIDIR

«Bilindiği gibi, 1969 dan sonra, TİP, Türkiye'nin NATO'dan çıkması gerektiği görüşündedir. Bunun gerekçesini şu noktalarda özetleyebiliriz :

① NATO'ya Girmek, Türkiye'nin savunma gücünü artırmamış,

② NATO bizi, muhtemel saldırılara karşı iddia edildiği gibi korumamakta, aksine tehlikeli bir duruma sokmaktadır.

③ NATO, Amerika'nın, Sovyetlerle muhtemel bir nükleer Üçüncü Dünya Savaşı'nı gözönünde tutarak, dünya çapında planladığı bir stratejinin bir parçasıdır. Türkiye'nin millî çıkarı ise, bir savaşın dışında kalmaktadır.

Şimdi, bu üç noktayı biraz daha ayrıntılarıyla ele almak isterim: İkili anlaşmalar, Amerikan üsleri meselesinde olduğu gibi, NATO konusunda da bu ittifaka karşı ilk vaziyet alan TİP oldu. Bu yüzden, bize çok sert çıkışlar, saldırılar yapıldı, halâ da yapılıyor. Ama, nasıl ikili anlaşmalar ve Amerikan üsleri meselesinde yavaş yavaş diğer partiler ve parti dışı çevreler, vaziyet almak zorunluluğunu duydularsa, hatta nihayet iktidar partisi ve hükümeti, bu meseleleri yeniden gözden geçirmek ve hiç değilse ıslâh etmek yoluna gitmek zorunda kaldı ise, NATO'nun da mahzurları su üstüne çıkıp, görülmeğe başladı. NATO'da kalalım ama, mahzurları giderilsin... denilmeğe başladı. İzmir'deki NATO karargâhının Türkiye'den çıkarılması, hiç değilse Türk silâhlı kuvvetlerinin bu komutanlık emrinden alınması, sefer halinde olsa dahi NATO komutanlığına Türk Silâhlı Kuvvetlerinin bağlanmış olmasının, Anayasa'ya aykırı olduğu, artık TİP dışındaki çevrelerce de açıkça ortaya sürülmeğe

başlandı. Bu gelişmeler, TİP'in olumlu bir muhalefet yaptığıнын, memleket kamuoyunu ve siyasî hayatı etkilediğinin inkâr olunmaz delilleridir.

Türkiye'nin NATO'ya girdikten sonra, nasıl askerî yönden Amerika'ya bağlı duruma geldiği, silâhlı kuvvetlerimizin, millî çıkarlar açısından insiyatifinin zayıfladığı, ikmal usulleri, tabya kaideleri, ordu organizasyonu bakımından nasıl Amerikan örneğinin alındığı ve bunun, bizim millî stratejimiz ve millî silâhlı kuvvetler ihtiyacımız bakımından zararlı neticeler doğurduğu gerek geçen yıl Senato ve Millet Meclisi görüşmelerinde, gerekse bu yıl karma komisyon çalışmalarında, basında çıkan makale ve etüdlerde uzun ortaya çıkarılmış bulunuyor. Bu sebeple ve de zaman 30 dakika ile sınırlanmış olduğu için, bu konu üzerinde, maalesef arzu ettiğim gibi, ayrıntılarıyla duramayacağım. Yalnız, şunu belirtmek isterim ki, Karma Bütçe Komisyonu Raporu'nda yer alan iki beyan, durumun ciddiyetini resmen ortaya koymaktadır.

NATO - AMERİKAN YARDIMI EDEBİYATI

Raporun bir yerinde, Türk Silâhlı Kuvvetlerinin, NATO standartlarına veya kabul edilebilir askeri standarda erişmemiş olduğu belirtiliyor. Yani burada, NATO - Amerikan yardımı bizi güçlendiriyor iddiaları ve 18 sene sonra, resmi raporda, ordumuzun maalesef henüz asgarî kabul edilebilir standarda erişmemiş olduğunun beyan edilmesi.

Sonra bir de sefer stokları hakkında bir ifade var : 1965 senesinde Millî Güvenlik Kurulu'nun, sefer stokları yapılması için 200 küsur milyon lira tahsisat konmasına karar verdiği, fakat kaynak yokluğundan bu tahsisatın konulmadığı, bu yılki, yani 1968 bütçesinde de yer almadığı belirtiliyor. Dikkatinizi çekmek isterim; karar ancak iki sene önce, 1965 yılında alınmış ve alınan karar uygulanamamıştır. Uzun uzun izaha lüzum yok ki, sefer stokları mevcut olmayan veya yetersiz olan bir ordu, kuvvetlerini istediği zaman, istediği ölçüde kullanmak imkânına maalesef sahip olamaz.

JOHNSON'UN İZNİ

Sonra bir de halâ 1947 anlaşmasının 4 üncü maddesi var ki, bu madde uyarınca, 1964 senesinde Johnson'un mektubunda da atıf yapıldığı üzere, bize verilen silâhlar Kıbrıs buhranında kullandık deniliyor. Kullandık; Amerika ses çıkar-

madığı için. Elimde hukukî belgesi var. Buna dayanarak da, eğer biz söz dinlemeyecek olursak, bize sözünü dinletecek güce sahiptir diyebiliyoruz. Diğer NATO üyesi devletleri bağlayan böyle bir madde, böyle bir hüküm yoktur. Binaenaleyh, silâhlı kuvvetlerimizin, elindeki araçları serbestçe, gerektiği gibi kullanma yetkisini sınırlayan, meneden bu hüküm, mutlak surette diğer ikili anlaşmalar ile birlikte ortadan kaldırılmalıdır.

Son yıllarda bu durumdan kurtulma gayretlerine girişilmiş olduğu görülüyor. Geçen yıl, Millî Savunma Bütçesi'nin Millet Meclisi'nde görüşülmesi sırasında, Sayın Savunma Bakanı, Türkiye'nin, kısa zamanda, her sahada olduğu gibi, harp sanayiî sahasında da büyük ölçüde kendine yeterli bir hale gelmesi zorunludur demişlerdi. Bu fikirlerine katılıyoruz. İki yıldır, harp sanayimizizi geliştirmek için bütçeye ödenek konmasını da memnuniyetle karşılarız. Ne var ki, bu miktarlar ve ağır bakım, tamir, yedek parça imal atölyelerinin kurulup geliştirilmesi yeterli olmadığı gibi, gerçek anlamda harp sanayimizin geliştirilmesi için, genel sanayileşme politikamızın değiştirilmesi gerekir. Bütçe Komisyonu Raporunda şöyle deniliyor : «Kaynaklarımızın, millî güvenlikle, iktisadî kalkınma arasında dengeli bir şekilde taksimini öngören bir prensibin mevcut olmayışı, planları (yani Millî Savunma planlarını) geniş ölçüde tahdit etmekte veya imkânlarla uygun bir plan hazırlanmasına mani olmaktadır.»

Boran, daha sonra, böyle bir dengenin sağlanmasının şart olduğunu, ancak genel kalkınmanın niteliği üzerinde durmadan bunun sağlanamayacağını belirtmiştir.

«Kalkınma, herşeyden önce sanayileşme demektir. Genellikle sanayileşme, özellikle harp sanayinin gelişip güçlenmesi ise ağır sanayiî kurulmasına bağlıdır. Montaj ve ambalaj sanayiî, özel sektörün tatlı kâr gördüğü hafif tüketim sanayiî kurmakla, ne memleket sanayileşebilir, kalkınabilir, ne de Millî Savunma sanayimiz ulaşabilir.» diyor Boran. daha sonra, Türkiye'nin ve NATO'nun savaş stratejileri arasındaki çelişiyi dikkati çekmiştir. TİP Merkez Yürütme Kurulu üyesi. Amerika'nın kendi sınırları dışında, dünyanın dört köşesinde çıkarları, nüfuz sahaları olduğunu, emperyalist Amerika ile bizim gibi emperyalizmden kurtulma çabasında olan bir ülkenin savaş stratejilerinin bir olamayacağını belirtmiş, şöyle devam etmiştir :

«Bunun için bizim ordumuz, ancak yurt müdafaası görecektir bir ordu olabilir ve ödevleri bu kadar birbirinden ayrı olan silahlı kuvvetlerin de elbette ki stratejisi ve bünyesi ve donatımı birbirinden tamamiyle ayrı olmak gerekir.»

EGE'NİN SAVUNMASI

«Şimdi Türkiye'ye, NATO'nun içinde kaldıkça, acaba Millî Savunma Bakanı'nın ileri sürdüğü gibi, kısa zamanda, büyük ölçüde kendine yeter bir hale gelebilir mi? Gelemez. Çünkü Türkiye'nin kaynakları, hem silahlı kuvvetlerini NATO'nun stratejisine ve isteklerine göre ayarlaya bilecek, o seviyeye getirebilecek, hem de kendi millî ihtiyaçları bakımından ayrıca bir strateji ve ordu meydana getirebilecek güçte değildir. Meselâ somut bir örnek alalım:

NATO Teşkilatlanması, bize yani deniz kuvvetlerimize Karadeniz bölgesini, Yunanistan'a ise Ege Denizini vermiştir. Oysa Türkiye, kendi savunması bakımından Karadeniz kadar Ege ile de ilgilidir. Hatta Akdeniz'e bakan güney kıyılarımızın bölgesi ile de ilgilidir. Şimdi NATO, kendi silahları bakımından elbette ister ki, Türkiye, deniz kuvvetlerini geliştirmeye ayıracığı bütün kaynaklarının büyük kısmını hiç değilse, Karadeniz bölgesine hasretsin. Çünkü bir iş bölümü koyuştur. Oysa Türkiye, kendi savunması bakımından, bu kaynakları, bütün kıyılarını koruyacak şekilde kullanmayı tercih eder, etmelidir. Türkiye'nin kaynakları, imkânları hudutsuz değildir ki, her iki gereği de yerine getirebilsin.»

Boran daha sonra, millî stratejimiz ile NATO stratejimiz arasındaki çelişiyi bir daha belirlemiş ve «Türkiye bir tercih yapma durumundadır ve tercihi, elbette ki kendi millî savunma siyasetinin, millî stratejisinin gereklerini yerine getirmek olmalıdır.» demiştir.

NATO NE GETİRİYOR?

TİP Merkez Yürütme Kurulu üyesi, daha sonra, «Hukukî bir belge olarak NATO ne getiriyor, ne gibi teminat veriyor, fiilî bir askerî teşkilât olarak NATO nedir ve sonra, NATO'dan ayrı, bağımsız egemen bir devlet olarak, Amerika kendi millî savunmasını nasıl planlıyor, hangi stratejiye dayandırıyor?» şeklindeki soruların cevaplandırılması gerektiğini belirtmiş, «Bir kere açıkça bellidir ki, NATO antlaşması, hukukî bir belge olarak, hiç bir zarurî, otomatik yardım ve koruma sağlamamaktadır» demiştir. Konuyla ilgili maddeyi de okuyan Boran, saldırının tarifi verilmediği için, maddenin açıklık taşımadığını, bunun bir tecrübesinin 1964 de geçirildiğini, Johnson'un ünlü mektubundan mealen şöyle denildiğini ifade etmiştir:

«Bütün barışçı yollar denenmiş ve tükenmiş değildir. Siz Kıbrıs'a askerî müdahalede bulunur, Sovyet-

ler de size askerî mukabelede bulunursa, NATO üyeleri, size yardım edip etmemeyi düşünür.»

Ayrıca, NATO ile ilgili askerî literatürde kullanılan «mahallî düşmanca faaliyetler» sözünün de kaypaklığına dikkati çeken Boran, bunun tamamen Amerika'nın yorumuna bağlı bir husus olarak kaldığını belirtmiş, «Kısacası, hukukî belge olarak, NATO ile, fiilî NATO teşkilâtı adeta apayrı şeyler olmuştur» demiştir.

NATO, AMERİKA DEMEKTİR

Boran daha sonra, nükleer güce sahip Amerika'nın, komutanlık mevkiinde en önemli yeri işgal eden Amerika'nın NATO demek olduğunu söylemiş, «Amerika ise, bağımsız, egemen, süper bir devlet olarak, NATO dışında kendi çıkarları açısından, Amerikan millî savunma siyasetinin gereği olarak, stratejik kararlar alıyor, değişen şartlara göre stratejisini değiştiriyordu ve değiştirmektedir...» demiştir.

Boran, şöyle devam etmiştir: «Hulâsa, NATO'nun; üyelerini, bu arada bizi, Sovyetlerden gelecek bir taarruza karşı koruyacağı inancı, NATO antlaşmasının hükümlerinden çok, NATO'nun fiilî teşkilât ve tesislerine ve bunların kullanılması konusunda kabul edilen stratejiye dayanıyordu. Bu NATO stratejisi ise, Amerika'nın tek başına aldığı strateji kararlarına dayanıyordu. Çünkü, NATO'nun hükmi bir şahsiyet olarak, kendi nükleer gücü yoktu. Bunu, NATO'nun üyesi olarak, Amerika sağlayacaktı. Nükleer silâhlar dışında da, en büyük askerî teknik ikmal kaynağı, yine Amerika idi.»

DEĞİŞEN STRATEJİ

«Şimdi, 1950 den bu yana, Amerika'nın ve ardından da NATO'nun değişen stratejisine kısaca bir göz atalım. Bu konuyu da oldukça ayrıntılı olarak notlarımda işlemiştim. 30 Dakikalık sınırın içinde kalmaya gayret ettiğimden, burada özetleyeceğim:

Daima denilir ki, 1949 da NATO kurulurken, Amerika aslında buna katılmak istememişti. Avrupa devletleri Amerika'nın katılmasını istedi ve onu adeta zorladı. Bu, kısmen doğrudur. Ama, hatırlamak lâzım ki, 1949'a kadar Amerika tek nükleer devlet idi. Binaenaleyh, Sovyetler ile kendisi arasındaki denge, yüzde yüz kendisi lehine idi. 1949'dan itibaren ki, Sovyetler de atom ve daha sonra termo - nükleer silâhları geliştirmeye başladılar. O zaman, Amerika için ve dolayısıyla NATO için Amerika'nın dışındaki ülkelerde özellikle Rusya'nın sınırındaki ülkelerde hava alanları üsler, depolar ve bi'hassa ileri hatlarda radar istihbarat tesisleri meydana getirmek ön plana çıktı. Binaenaleyh Amerika'nın bu strateji değişikliği. Sovyetler'in de atom ve nükleer silâhları geliştirmesiyle aynı zamanda paralel olarak gel-

miştir.

1957'ye kadar durum, bu şekilde devam etti. Amerika, Rusya'yı mevcut sınırları içinde tutmak, politikasını güdüyor ve Rusya bu sınırların dışına çıkarsa, kitle halinde mukabelede bulunurum...» diyordu. Strateji bu idi ve NATO'nun bizi koruyacağı inancı, - demin de anlattığım gibi - hukukî bir garantiye, bir müeyyideye, bir âmir hükme bağlanmıyordu. Ama, «Amerika bu kararını gerçekten tatbik eder mi, etmez mi?» bu, Amerika'ya kalmış bir hususdu. Tatbik etme yoluna gittiği takdirde, ne NATO'nun, tabii bu arada Türkiye'nin, Amerika'yı böyle kitle halinde mukabeleye zorlayacak ne bir hukukî müeyyidesi, ne de fiilî bir imkânı vardı.

1957 de Rusların 'Sputnik'leri atmaları ve sonradan Ay'a isabetli bir atış yapımlarıyla belli oldu ki, kıtalar arası füzeler geliştirilmiştir ve bu füzeler hedefine isabet etmektedir.

Amerika, 1955 de bu kıtalar arası füzeleri geliştirme meselesini ele almış, fakat buna iltifat etmemiş, bir tarafa bırakmıştı. 1957 den sonra, Amerika da bu yola gitti ve 1960 larda Amerika da kıtalar arası füzeleri ve hedefine isabet ettirebilen füzeleri geliştirdi. Amerika, bu hususta başka bir şey daha yaptı: Bu füzeler için yer altı siloları meydana getirdi. Bu suretle, bu nükleer silâhlar, taarruz neticesi imha edilmek tehlikesinden kurtuldular, Aynı zamanda Amerika, füze atar ve nükleer enerji ile işler denizaltılar meydana getirdi. Derhal karşı taraf harekete geçerek, o da kendisinin kıtalar arası füzelerini füze atar denizaltılarını meydana getirdi. Bu suretle, stratejide bir değişiklik meydana geldi.

Bu durumda, artık termo - nükleer bombalar taşıyan uçaklar ve bu uçakların üsleneyeği yerler, hava alanları, eski önemini kaybetmişti. Çünkü, füzeler, hava stratejisini arka plana itmişti. Zaten daha hava filoları ön planda iken dahi, her iki taraf da termo - nükleer silâhları geliştirdikçe, bir nükleer harbin her iki taraf için de yenilen taraf için de, zafere ulaşan taraf için de ne kadar büyük bir felâket olacağını anlamışlar ve vavaş vavaş ilk hamlede nükleer bir savaşa gitmek, daha elâstiki bir strateji kabul etmek eğilimine girmişlerdi.

«ELÂSTİKİ MUKABELE» STRATEJİSİ

Amerika, bunun üzerine, 1962 de, daha Kennedy zamanında, «Elâstiki Mukabele Stratejisi'ni kabul etti. Mc. Namara, bu teklifi NATO'ya getirdi, fakat kabul ettiremedi. Fransa buna direniyordu ve Fransa'nın NATO'dan çıkışının bir sebebi, Entente Komutanlığın

(Devamı Sayfa 15 de)

Milli Eğitim

Milli Eğitim Bakanlığı 1968 Bütçesi üzerindeki TİP görüşünü, Yozgat Milletvekili Yusuf Ziya Bahadın'ı açıklamıştır.

Bahadın'ın konuşması, özette şöyledir :

TİP Yozgat Milletvekili Yusuf Ziya Bahadın, konuşmasına, İkinci Beş Yıllık Plan ile 1968 Mali Yılı Bütçe tasarısının birlikte incelenmesi halinde, «plan ve program sözlerine sık sık

raslanmasına rağmen», Türk milli eğitiminin tamamen tesadüfî bir gelişme gösterdiğini belirterek başlamıştır.

Millî eğitimin, yakın gelecekte, çözümlü imkânsız problemlerle karşı karşıya kalacağını ifade eden Bahadın, «1968 Türkiye'de eğitim hizmeti gerçekten utanç vericidir. Ve Adalet Partisi iktidarı plânlarda, programlarda, bütçe tasarılarında, Acem mübalegasından da öte bir vaatler edebiyatı yaparken bir yandan da adı «millî eğitim bakanlığı» olan kuruluşu milletin değil, küçük bir azınlığın buyruğuna terketmiştir.» demştir.

KÖY ÇOCUKLARI VE EĞİTİM

Bahadın, köy çocuklarına okuma imkânı sağlanması ile ilgili olarak da

şunları söylemiştir :

«İkinci Beş Yıllık Plan'da : Köy çocuklarının ilkökul üstü okullarda okumalarını sağlayıcı burs ve yurt imkânları artırılacaktır» denmektedir.

1965-1966 ders yılında Türkiye ilk okullarında okuyan öğrencilerden 2 milyon 480 bin köylerde idi 1965 sayımına göre, mevcut 630 bağımsız ortaokuldan 130'u il merkezlerinde, 455 ilçe merkezlerinde, 55'i de bucaklarda idi. Köy çocuklarının ilçe ve il ortaokullarında okumalarını sağlayacak burs ve yurt imkânları mevcut değildir.

1961-1962 ders yılında köy ilkokullarında mezun olanların sayısı 190 bindi. Bunu bir ölçü kabul edersek her yıl ortalama 200 bin öğrenci bitirmektedir. Demek ki, her yıl yeni mezun olmuş 200 bin öğrenci ilkökul üstü okullarda okumak için sıra beklemektedir. Plan ise «geniş bir burs ve yatılılık sistemi»nden söz etmektedir.

Orta öğretimde parasız yatılı öğrenci sayısındaki gelişmeler son derece endişe vericidir Parasız yatılı öğrencilerin genel öğrenci toplamına oranı 1928-1929 ders yılında % 6,5 iken, 1941-42'de % 1,4'de, 1961-62'de % 0,3'e düşmüş 1964-65'te % 1,3'e yükselmiştir. Öğrenci sayısı durmadan arttığı halde parasız yatılı öğrenci sayısı 1964 ilâ 1967 arasında 3 bin olarak kalmış, ancak 1968 programında bu sayının 10 bine çıkarılacağı belirtilmiştir. Ama bu kapasitenin 10 bine çıkarılmasının gerektirdiği ödenek, 1968 yılı bütçe tasarısında konmamıştır. Bu durumdan en çok zarar görececek olanlar köylü çocuklarıdır. İlkokul üstü bir okula okuyabilmesinin tek açık kapısı da böylece kapatılmaktadır.

Çünkü ilkökulu bitiren bir köylü çocuğuna bütün okul kapıları kapatılmıştır bugün. Teknik ve meslekî okulların ilk devreleri genel orta okul haline getirilmiş, askerî ortaokullar kapatılmış, sıra şimdi de ilköğretmen okullarının birinci devrelerine gelmiştir. İkinci Beş Yıllık Planın 1968 programında «altı sınıflı ilköğretmen okullarının birinci devresi, ilköğretmen okulu bünyesinde birinci sınıftan başlayarak genel ortaokul niteliğine getirilecektir» deniyor. Bu okullarda, köylü çocuklarına ayrılmış bulunan kontenjanın da kaldırılması ihtimali büyüktür. Bugün ilkökul çıkışlı köy çocuklarının gidebilecekleri iki okul kalmıştır. İmam Hatip Okulu ile Ebe okulu. Demek ki, köylü çocuğuna iki yerde ihtiyaç duyulmaktadır; bir doğarken, bir de ölüerken....

YENİ EMPERYALİZM VE TÜRK MİLLÎ EĞİTİMİ

TİP Yozgat Milletvekili, daha sonra, «yeni emperyalizm'in, tek korktuğu adamın, «düşünen adam» olduğunu ifade etmiş, «Yeni emperyalizm, sömürdüğü ülkenin insanların beyinlerini yıkayarak, birer ulusal bilince varmasını önlemeyi kayet iyi bilmektedir.» demştir.

Devlet Planlama

Devlet Planlama Teşkilâtı Bütçesi üzerindeki TİP görüşünü, TİP Merkez Yürütme Kurulu Üyesi ve İstanbul Milletvekili Profesör Sadun Aren açıklamıştır.

Aren'in, Millet Meclisi'nde yaptığı konuşma özeti şöyledir :

«Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri;

Hükümetin plân anlayışı ile TİP'in plân anlayışı arasında temel fark vardır. Bunu daha evvelce uzun boylu tartıştık. Bu defa yalnız şu temel noktayı tekrar belirtmekle yetineceğim : Plân anlayışlarımız arasındaki fark, iktisadî sistem, kalkınma için tutulacak yol konusundaki farka dayanmaktadır. Eğer iktisadî faaliyetler ve kalkınma, esas itibariyle özel sektöre dayanıyorsa, plân sadece yol gösterici ve teşvik edici olur. Hatta, böyle bir ekonomi için plâna da lüzum yoktur. Nitekim, Amerika'da, Almanya'da, Belçika, İsveç, İngiltere'de plân diye birşey yoktur.

Yok eğer, iktisadî faaliyetler ve kalkınma, esas itibariyle kamu sektörüne yürütülecekse, plânın merkezi ve emredici olması zorunludur. Emrediciliğin, zorbalık demek olmadığını, sadece, kamu kuruluşlarının, plânda öngörülen işleri yerine getirecekleri anlamına geldiğini belirtmek isterim. Nitekim, hükümetin bu plânı da kamu sektörü için emredicidir. Hükümet özel sektöre olduğu için, bizdeki plân da ve Planlama Teşkilâtı da gerçek bir plân ve planlama teşkilâtı olmak niteliğini yitirmişler, daha doğrusu, kazanamamışlardır.»

Aren, daha sonra bizdeki plânın genel politikayı gösteren bir belge niteliğinde olduğunu, özel sektör için verilen yatırım rakamlarının tahminden ibaret kaldığını belirtmiş, «Kamu ve özel sektörler arasındaki, gerek finansman, gerek kıt kaynakların bölüşümü, gerekse teknolojik bağlantılardan ötürü, kamu yatırımları da gerçekleşme bakımından, özel yatırımlar kadar kararsızlık göstermektedir» demştir.

Aren, şöyle devam etmiştir :

«Şüphesiz ki, bugünkü halinde bile, plânlamanın, kamu sektörü yatırımları için, fizik plânlamaya da yönelmesi gerektir. Ancak, yedi yıldan beri faaliyet gösteren Devlet Planlama Teşkilâtı, plâncılığın bu gibi tekniklerini geliştirmek imkânını bulamamıştır. Çünkü, değişme, plânlamadan uzaklaşma yönünde olmuştur.»

YETKİ KANUNU VE PLÂN

Aren, Yetki Kanunu'na da önemle değinmiş ve özette şunları söylemiştir :

«Son çıkan 933 Sayılı Uygulama Kanunu ile de Devlet Planlama Teşkilâtı'nın hüviyetinde kesin bir değişiklik olmuştur. Artık Devlet Planlama Teşkilâtı, bazı icraî yetkileri de haizdir. Özel sektöre uygulanan çeşitli teşvik tedbirleri, buradaki bir büro tarafından karara bağlanacaktır. Yabancı Sermayeyi Teşvik Komitesi'nin görevleri de teşkilâta devredilmiştir. Ayrıca, teşvik fonlarının kullanılmasında da teşkilâtın söz hakkı vardır. 2 Milyon liranın üstündeki kredilerin verilmesinde, Devlet Planlama Teşkilâtı, söz sahibidir. Bu şartlar altında, artık, Devlet Planlama Teşkilâtı'nın plân yapması zorlaşmıştır.»

Aren, «Merkez Bankası'nın, 5 yıla kadar vadeli senetleri, reiskon-ta kabul etmesi» şeklindeki tavsiyeye de değinmiş, bunun, Merkez Bankacılığı'na aykırı bir tutum olduğunu ifade etmiştir.

Aybar'ın İstanbul mitingi konuşması

25 Şubat 1968 günü, muhtelif öğrenci ve sendika kuruluşları tarafından Meclis-
teki son saldırıyı protesto ve Anayasayı savunma amacıyla İstanbul Taksim Mey-
danında tertiplenen mitinge, tertip komitesi tarafından Türkiye İşçi Partisi Genel
Başkanı İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Aybar, saldırıya uğrayanlardan, İstanbul
Milletvekili yazar Çetin Altan ve Konya Milletvekili Yunus Koçak davet edilmiş-
ler ve mitingde hazır bulunarak konuşmalar yapmışlardır.

Aybar'ın konuşması özetle aşağıdadır :

«AP. iktidarı demokrasiye suikast hazırlamaktan suçludur. Mecliste suç üstü yakalanmıştır. Meclis sa-
lonundaki kaba kuvvet gösterisi, yurt çapında başla-
tılmak istenen zincirleme saldırılara yeşil ışık yak-
mıştır. Nitekim, dün de bir avuç zorba, emniyet kuv-
vetlerinin gözü önünde, kürsüye saldırarak ve mik-
rofonları kırarak Ankara mitingini sabote etmiştir.
Bu saldırılar devam edecektir.

Demokrasiye suikast hazırlayan hükümeti va-
tandaşa şikâyet ediyorum. Onu ilk seçimde devir-
melisin; devireceksin.

Adalet Partisi, zihniyeti ve temsil ettiği sınıf çı-
karlarıyla, 1961 Anayasasının sınır çizgisi gerisinde
kalmaya mahkûm; demokrasiye zıtlasmaya ve de-
mokrasiye paydos demeye zorlanan bir iktidardır.
Toprak ağalarının, kompradorların ve Amerikanın
çıkarları doğrultusunda yürüyebilmek için, AP ikti-
darı gerçekleri gizlemeye, ters göstermeye, halkı u-
yutmaya ve uyananlara karşı kaba kuvvet kullan-
maya kendini mecbur hissetmektedir.

AP, kuruluşuyla Anayasaya ters düşmüş bir
partidir. kuruluşundaki muvazaayı gizlemeye çalış-
tığı için daima olmadığ gibi görünmeye mecbur kal-
mıştır. Bir kısım vatandaşın Demokrat Partiye duy-
dukları sempatiyi istismar ederek iktidara gelmek
amacıyla kurulmuştur. Kurulduğu günden beri ü-
çüncü sınıf yöneticilerin elinde kalmıştır. AP yön-
eticileri, iki yüzlülüğü, yalanı, iftirayı politikalarının
kilit taşı haline getirmişlerdir. Ve güçlendikleri öl-
çüde dışlarını gösteren, kuzu postuna sarılmış kurt-
lar olduklarını ortaya koymuşlardır.

Türkiye'de mücadele, Amerika ve onun adamları
olan ağalar, kompradorlar ve Amerikancı bürok-
ratlarla emekçi halk sınıfları arasındadır. Emekçiler
uyanarak haklarına sahip çıkana kadar, yalan, ifti-
ra ve zorbalık, kılıktan kılığa sokularak sürdürüle-
cektir. Bugünün talan düzeni yalan ve zorbalıkla a-
yakta durur. Talan için yalana, yalan için de zorba-
lığa ihtiyaç vardır.

Yatsıya kadar bile yanmayan mumlara yüzler,
binlerle örnek gösterebiliriz. AP'nin seçim bildirisi,
hükümet programı tutulmayacağı bilinen vaadlerle
doludur. Başbakanın her demecinde, olanı başka
türli göstermek çabaları bulursunuz. Başbakan :

«Türkiye'de Amerikan üssü yok, tesis var» der. Baş-
bakan : «İrtica yok, vicdan hürriyeti var der.» Baş-
bakan : «Demokratik özgürlükler teminat altındadır.
der ve Mecliste kaba kuvvet kullananları korur.
«Tefecilik yok, organize edilmemiş kredi var» denir.
Kısacası söyledikleriyle yaptıkları birbirini tutmaz.
Yaptıkları ters işleri, Demokrasiye, özgürlüklere, A-
nayasaya kasideler okuyarak örtmeyi, politikaların-
ın temel prensibi haline getirmişlerdir. Fakat artık
mızrak çuvala sığmıyor.

Türkiye'yi manen ve maddeten iflase sürükleye-
cek olan, kaba kuvvete dayanan bu talan, yalan ve
teslimiyet politikasına «dur» demenin zamanı gel-
miştir. Vatandaş; uyanık oylarınla bunu ancak sen
yapabilirsin. Fakat seçimlere kadar yapılması gere-
ken işler var. Anayasanın 28. maddesini yurt çapın-
da harekete geçireceğiz. Her yerde toplantılar, gös-
teri yürüyüşleri, dev mitingler yapacağız. Ta ki, Baş-
bakan, Demokrasinin aldatılmış, kandırılmış vatan-
daşların oylarıyla «sandıktan çıkmak» demek olma-
ğını ve demokratik kamu oyunun ne demek oldu-
ğunu anlasın. Ve AP. iktidarı anlasın ki, yalan ve
kaba kuvvet, halkın uyanık gücü karşısında yenil-
meye mahkûmdur. Büyük seçimlere kadar, haklarına
sahip çıkan «aktif» vatandaşlar olarak AP. iktidarını
Anayasa sınırları içinde tutmalıyız. Demokrasimizi
ancak böyle koruyabiliriz. AP. yöneticilerinin kendi-
liklerinden akıllarını başlarına devşirmelerini bek-
lemek boşunadır. Onların sorumsuz gücüne karşı,
uyanık vatandaşın demokratik ağırlığı denge kurma-
lıdır; kuracaktır. Çünkü Türkiye'nin soyulmasına,
emekçilerin sömürülmesine ve Anayasanın rafa kal-
dırılmasına kimse göz yumamaz. Bütün bu ters işle-
rin Amerikayla ortak bir avuç ağa, komprador ve
Amerikancı bürokrat tarafından riyakâr bir tebes-
sümle ve demokrasicilik oyunuyla yürütülmesine
müsamaha edilemez. AP. iktidarı, Türkiye'yi irtican
gölgesine sokarak bildiği gibi hareket etmenin artık
mümkün olmayacağını öğrenmelidir.

Anayasa halkın uyanık bekliliğine emanet edil-
miştir. AP. iktidarı yola gelmelidir. Patlamalar ol-
madan yola gelmesini dileriz. Herhalde biz Anayasa-
yı zorbalara karşı sonuna kadar savunmaya karar-
lıyız.»

TİP'in bütçe görüşü

Çalışma Bakanlığı

Çalışma Bakanlığı 1968 'ütçesi üzerindeki TİP görüşünü, TİP Genel Sekreteri ve İstanbul Milletvekili Rıza Kuas açıklamıştır.

Kuas'ın, Millet Meclisi'n de yaptığı konuşmanın ana çizgileri şöyledir :

Kus, konuşmasına, Çalışma Bakanlığı'nın kuruluş ve görevleri ile ilgili kanunun birinci maddesini okuyarak başlamış, 1946'da kabul edilen bu kanun ve 1961 Anayasası'nın çalışma hayatı ile ilgili maddesine değinerek, Çalışma Bakanlığı'nın tutumunun, ne bu kanunla ve ne de Anayasa ile bağdaşmadığını belirtmiştir.

«Çalışma Bakanı, bütün gücü ve faaliyeti ile, ağıktan açığa, Türkiye'nin fukara çalışanlarına cephe almıştır» diyen Kuas, Türk sendikacılığının gelişimini kısaca özetlemiş, şöyle demiştir :

«Bugünkü çalışma hayatımızın, ana çizgileriyle manzarası, hiç bir bakımdan tatminkâr değildir.

Anayasa'mızın öngördüğü esaslara uygun değildir.

Bir kere, İş Kanunu ancak büyük işyerlerine uygulanmaktadır. Özel Sektörün elinde bulunan küçük işyerlerinde, işçiler, patronların insafına terk edilmiştir. Çalışma Bakanlığı müfettişlerinin, bu işyerlerine yetişi, gerekli kontrolleri yapmaları imkânsızdır. Zaten patronlardan yana olan AP. iktidarının böyle bir kontrolü yapmaya niyeti de yoktur; olmayacaktır da.»

Kuas, buna delil olarak, Çalışma Bakanlığı'nın bütçesini göstermiş, Çalışma Bakanlığı'nın yurt içindeki hizmetlere ayırmış olduğu paranın 400 bin lira azalmış olduğunu, oysa bir yıl içinde işyeri sayısının ve dolayısı ile, hizmetlerin de artmış olduğunu belirtmiştir.

Tarım işçileri için ayrıca bir kanun getirmeyi vaat ettiği halde, bu konuda da hiç bir faaliyet göstermeyen Bakanlığın, bu konudaki tutumunu da yeren Kuas, «AP. iktidarı, Türk emekçilerine karşı, tamamen ters bir tutum içindedir. Bütün vatandaşlar, sosyal güvenlik konusunda da kendi kaderleriyle başbaşa bırakılmışlardır» demiştir. Kuas, örnek olarak Sosyal Sigortalar Kurumu'nun durumunu, İşsizlik Sigortası Kanunu'na uzun yıllardır gösterilen ilgisizliği belirtmiş, şöyle demiştir :

«Patronlar işsizlik sigortasını, hiçbir mali külfet altına girmeden istedikleri gibi istedikleri anda istedikleri sayıda kıdemli işçileri de açlığın ve perisanlığın kucağına atabileme vasıtası haline getirmek isti-

yorlar. Patronlardan yana olan AP. iktidarı da işsizlik sigortası kanun tasarısını patronların bu isteğine uygun bir şekilde kılıflı olarak tezgâhlamanın hazırlığı içindedir. Fakat artık her şeyi gören ve bilen Türk işçisi buna asla müsaade etmeyecektir. Patronların bu istekleri kursaklarında kalacaktır. Patron ve AP. ikilisi bunu başaramıyacaktır.»

Asgari ücretler konusundaki adaletsizliğe de önemle değinen Kuas, konuşmasını şöyle bitirmiştir :

«İşçi sınıfı : milyonlarına milyonlar katmak isteyen bir azınlığın mutluluğunu yaratmak için bir üretim aracı değildir.

Bu sınıf bütün değerlerin yaratıcısı olduğu kadar aynı zamanda çok önemli politik bir güçtür de. O halde; kendisinin, bizzat yarattığı bütün değerlerden, gereği gibi yararlanması, emeğinin karşılığını tam olarak alması, halktan yana işleyen bir düzen içinde mutlu olarak yaşayabilmesi için kanunların yapıldığı yerde emekçi halkın çoğunlukta olması icabeder.»

İmar - İskan Bakanlığı

İmar - İskân Bakanlığı 1968 Bütçesi üzerindeki TİP görüşünü, Merkez Yürütme Kurulu üyesi ve Diyarbakır Milletvekili Tarık Ziya Ekinci açıklamıştır.

Ekinci'nin konuşması, özetle şöyledir :

Tarık Ziya Ekinci, İkinci Beş Yıllık Plan'da, kalkınmanın gerçekleştirilmesi için, sanayileşme, tarımda modernleşme ve şehirleşme gibi üç ana faktör belirlendiğini, kalkınmanın gerçekleştirilmesi için, bu faktörlerin tümünün ele alınması gerektiğini, oysa, İmar ve İskân Bakanlığı'nın, kalkınmada kendine düşen görevi yerine getirmediğini belirterek konuşmasına başlamıştır. «Kâr faktörünün düzenleyici rol oynadığı özel sektörcü bir toplum düzeninde, bu üç unsurun birlikte yürütülmesi mümkün değildir» diyen Ekinci, düzenli bir şehirleşmeyi sağlayabilmek için, İmar ve İskân Bakanlığı'nın uygulaması gereken politikanın esaslarının neler olması gerektiğini anlatmıştır.

GECEKONDU PROBLEMİ

«Bugün büyük şehirlerimizin etrafında, yıldan yıla miktarı artan ve şehirlerle organik bağlantısı olmayan geniş gecekondu bölgelerinin meydana gelmesi, AP. iktidarının toplum gerçeklerimize ters düşen özel sektörcü sosyo - ekonomik politikasının bir sonucudur.

1960 yılında Türkiye'de yaklaşık olarak 240.000 gecekondu mevcut olduğu ve toplam şehirli nüfusunun % 13,5 unun bu barınaklarda yaşadığı tespit edilmiştir. 1960 - 1965 yılları arasında gecekondu sayısı artarak 430.000'i bulmuş ve buralarda yaşayan nüfus toplam şehirli nüfusunun % 21,8'ine varmıştır.

Gecekonduların önlenmesi, ıslahı ve tasfiyesi için 30 Temmuz 1966 da çıkarılan 775 sayılı gecekondu kanununa büyük umitler bağlayan iktidar bu kanunun 1,5 yıllık uygulamasından sonra, toplumumuzun temel ekonomik ve sosyal düzenindeki dengesizlikle ilgili olan bu önemli sorunun kanunlarla ve idari tedbirlerle çözümlenemeyeceğini anlamış olmalıdır.»

LÜKS KONUT VE ARSA SPEKÜLASYONU

Ekinci, şöyle devam etmiştir :

«Bugün halâ arsa spekülasyonu ve lüks konut inşaatı, büyük kazanç sağlayan cazip yatırım alanları olarak devam ettiğinden, toplum gerçeklerine uygun sosyal konut politikasını uygulamak mümkün olamamaktadır. Dünyanın bütün ileri ülkelerinde olduğu gibi, şehir arazisi bir ticaret metai olmaktan kurtarılacak. İmar Planlarının gereklerine göre kullanılması olanakları sağlanmadıkça, konut sorunumuz bugünkü başıboş durumdan kurtarılamaz.»

SAHİL YAĞMACILIĞI

Ekinci, sahillerimizin yağma edilmesinin, turizm açısından büyük zararlar sebep olduğunu belirterek konuşmasına devam etmiş, şunları söylemiştir :

«Sayın milletvekilleri, iç ve dış turizmin önem kazandığı çağımızda, arsa spekülasyonu yanında sahillerimizin özel mülkiyet konusu olarak yağma edilmesi de, hem şehircilik bakımından hem de sosyal açıdan önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Deniz sahillerinin dinlenme ve turizm alanında değer kazanması kıyı mülkiyetinin, şehirleşen arazi mülkiyetine nazaran daha çok ilgi toplamasına sebep olmuştur. Bu sebeple haksız ve kolay kazanca yönelmiş bazı örgüt ve kişiler gözlerini bu yeni açılan alana dikmişlerdir.»

Köy İşleri Bakanlığı

Köy İşleri Bakanlığı Bütçesi üzerindeki TİP görüşünü Yozgat Milletvekili Yusuf Ziya Bahadınlı açıklamıştır.

Bahadınlı'nın konuşması, özetle şöyledir :

«1965 sayımına göre Türk köylü nüfusu, 20 milyon 582 bin 338 dir. Ve bu miktar 65 bin yerleşim noktasında, yani köylerde, çiftlik, mezra, kom ve oba gibi yerlerde yaşamaktadır.

Açıkça söylemek isteriz ki, üçte iki çoğunlukta olan bu sınıfa AP. iktidarının hazırladığı, ne İkinci Beş Yıllık Plan, ne 1968 programı ne de 1968 Bütçe Kanun Tasarısı köklü bir çözüm getirememiş, birtakım vitrinlik sözlerden, romantik vaatlerden öteye geçmemiştir.» diyerek söze başlayan Bahadınlı, daha sonra toprak reformu konusuna önemle değinmiş, şöyle demiştir :

«AP. İktidarı «topraksız köylü» sorununu iki yıldır birtakım edebî, yuvarlak, sözlerle geçiştiriyor ve «tarım reformu» terimiyle sorunu oyalıyordu. Fakat iktidar sözcüleri son günlerdeki konuşmalarında «daha açık olmak» ihtiyacını duymuşlardır. Tarım Bakanı özetle : «Her Türkte et, süt, ekmek vardır, ama her Türkte toprak yoktur» demiş, bütçenin tümü üzerinde konuşan Maliye Bakanı da aynı temayı tekrarlamıştır.

Ama ne var ki, iktidar sözcüleri açık olma gayretinde bulunurken bile birtakım çelişmelere düşmekten kendilerini alamamışlardır.»

KREDİ SORUNU

Bahadınlı, kredi sorununa da değinmiş, özetle şunları söylemiştir :

«Türkiye'de tarım kredilerinin dengesiz dağılımının nedeni, toprağın dengesiz dağılımıdır. Çünkü Ziraat Bankası, dün de, bugün de çiftçiye ancak ipotek karşılığında kredi vermektedir.

Bu kredi dengesizliği, tefecilik sistemini yaratmıştır. Bugün köylü çok kez yüzde 30'dan yüzde yüze kadar yükselen bir faizle borç para alma zorunda kalmaktadır. Bir gerçek daha var, yüzde yüze kadar faizle para dağıtan tefecilerin daha çok Ziraat Bankası'ndan büyük kredi alanların arasından çıktığı görülmektedir.

Bir başka husus da, yeterince kredi alamayan köylüler, tefecilerden yüksek faizle kredi alırken, bunun karşılığı olarak toprağını ipotek etmek, çok zaman da borcunu ödeyemiyerek toprağını tefeciye terk etmek zorunda kalmaktadır. Böylece köylü, günden güne topraksızlaşırken, toprak ağalığı daha da güçlenmektedir.

TUCCAR - KÖYLÜ İLİŞKİLERİ

Köylünün, aracı tüccardan büyük zarar gördüğünü belirten ve «Köylü, tam anlamıyla, 'kem talihi' ile başbaşa bırakılmıştır» diyen TİP. Konya Milletvekili, şöyle devam etmiştir :

«Türk köylüsü, daima bir yıl önceki hayat seviyesini tutturmak, daha fazla üretim yapmak için çırpınırken, tüccarı, tefeciye hattâ yabancı alıcı ve satıcıya da beslemek durumuyla karşı karşıyadır.

Türkiye'de üretici köylü, devletin himayesinde değildir. Kendine sosyal güvenlik verdiğini sandığı aracı tüccarın istediği dışına çıkamamaktadır. Ürünün değeri üretici köylü tarafından değil, aracı tüccar, bazı ürünlerde örneğin tütünde olduğu gibi yabancı tüccar tarafından tesbit edilmektedir.

İŞSİZLİK SORUNU

İşsizlik sorununa da önemle değinen Bahadınlı, bu konuda da şöyle demiştir :

«Şehirlere göç eden köylünün durumu bugün ekonomik, sosyal ve politik bir problem halini almıştır. «Gecekondu sorunu» böyle doğmuştur.

Yurdumuzda bir ağır sanayi, söz konusu olmadıkça göre, iktidar bu milyonlarca kişiyi hangi imkânlarla işe yönlerecek ve planda söylendiği gibi nasıl eğitecektir ?

TİP. Konya milletvekili, konuşmasını, angarya meselesiyle ilgili olarak, şu sözlerle bitirmiştir :

«Bir hususu da söylemekten geçmiyeceğiz. Gerek planda, gerekse 1968 programıyla bütçe tasarısında sık sık köylünün «kamu faaliyetlerine gönüllü olarak katılması» söz konusu edilmektedir.

Türkiye İşçi Partisi, kalkınmanın emekçi halkın şevkli, inançlı çabasıyla mümkün olacağını programına koymuştur. Ama şimdiye kadar ve bugün uygulanan usul, gerçekten «halkın gönüllü katılması» mıdır ? Daha önce de köylümüz okul, yol, içme suyu gibi tesislerde çalışmıştır. Ama bu çalışmalar, halkın kendi isteğiyle olmaktan çok, mevzuatla ve bu hizmetlerin sağlanması için idari makamlar tarafından şart koşulmakla yapılmıştır. Ve bu çalışmalar çokluk, bedenen olduğundan bir angarya niteliği kazanmaktadır. Aynı hizmetler kasaba ve şehir halkına tek taraflı olarak devlet tarafından sağlanırken, esasen çoğunluğu yoksul ve perişan durumda olan köylümüzü ücretsiz çalışmaya zorlamak, sosyal adalete, angarvayı yasaklayan anayasaya uygun düşmektedir.»

Ticaret Bakanlığı

Ticaret Bakanlığı 1968 Bütçesi üzerindeki TİP görüşünü, Adana Milletvekili Ali Karıcı yansıtmıştır.

Karıcı, konuşmasında, özetle şöyle demiştir :

«1963 yılı fiyatları esas alınarak yapılan araştırma, göstermiştir ki 1951 yılından 1963 yılına kadar ihrac ettiğimiz mallarda fiyat düşmeleri olmasaydı sattığımız tüm mallardan 5 milyar 808 milyon 990 bin dolar gelir sağlıyacaktık.

Oysa bu süre içinde gerçek gelir tutarı, 4 milyar 164 milyon dolardır. Bu demektir ki 14 yıldaki kaybımız 1 milyar 644 milyon dolardır. Geri kalmış memleketlerin ihrac ettikleri maddelerin fiyatları düşerken, ileri memleketlerden ithal ettikleri mamul maddelerin fiyatları da hep yükselmektedir.

Yine Devlet Plânlama Teşkilâtının rakkamlarından bazı örnekler vermek isteriz : Eğer ithalatla, 1956 fiyatları sabit kalsaydı, 1964 yılına kadar yani 9 yılda batı memleketlerine 4 milyar 165 milyon dolar ödememiz gerekirken 252 milyon dolar fazlasıyla, 4 milyar 417 milyon dolar ödendiği görülmüştür.

İhracatta 14 yılda kaybımız 1 milyar 644 milyon dolar ile, 9 yıldaki ithalat yaparken meydana gelen 252 milyon liralık kaybımız, toplamırsa görülecektir ki; bu miktar, hemen hemen dış borçlarımıza denk bir toplama ulaşır.

Buna dış ticaret yoluyla meydana gelen döviz kayıplarımızı da eklersek, dış ticaretimizin tezelden devleştirilerek, devlet eliyle sanayileşmeye hız vermemizin zorunluğu, kendiliğinden ortaya çıkar.»

Karıcı daha sonra, Amerikan ekonomisindeki krize değinmiş, bunun Türk ekonomisine etkileri konusunu inceledikten sonra, dış ticaretin retin mutlaka devletleştirilmesi konusundaki TİP görüşünü bir daha tekrarlamıştır. Karıcı, konuyla ilgili sözlerini şöyle bitirmiştir :

«Kaldı ki, dış ticaretin devletleştirilmesi ile, meydana gelecek olan ekonomik kriz daha da kolay atlatılacaktır. Türkiye'de sayısı 2000 den daha az olan ithalatçı ihracatçı, sakladıkları, vergiden kaçındıkları, istifçilik ve karaborsacılık yolu ile elde ettikleri ve bilmediğimiz bu kazançlarının dışında devletin kendilerine tanıdığı normal kâr hadleri ile bile milyarlarca vurmaktadırlar. Bugün piyasada, ithal edilenden çok daha fazla miktarda mal, kaçak yollardan gelerek piyasayı beslemektedir.»

Turizm Bakanlığı

Turizm Bakanlığı 1968 Bütçesi üzerindeki TİP görüşünü, Türkiye İşçi Partisi Millet Meclisi Grup Başkan Vekili ve İzmir Milletvekili Cemal Hakkı Selek açıklamıştır.

Selek, Türkiye'nin geri kalmış bir ülke olduğunu belirterek konuşmasına başlamış, geri kalmış ülkelerin belirgin nitelikleri olan milli gelir dağılımındaki adaletsizlik, işsizlik, işçi ücretlerinin düşüklüğü, eğitim yetersizliği, gibi sorunlarımızın çözümlenmesi için, hızla sanayileşmemiz gerektiğini ifade etmiştir.

Sanayileşmek için büyük yatırımlar yapmak gerektiğini belirten Cemal Hakkı Selek, özellikle dış dengemizi sağlamak bakımından büyük yararlar sağlayacağını söylediği turizm gelirlerinin, sanayi yatırımları için esaslı bir kaynak olacağını belirtmiştir.

HALK YARARINA TURİZM

Cemal Hakkı Selek, özetle şöyle demiştir :

«Ancak turizm, bir anlama, memleketin tabii ve tarihi değerlerinden yararlanmak demek olduğuna, bu değerler ise, toplumun ortak malı bulunduğuna göre, dış turizmden elde edilecek gelirler yatırımda kullanılırken, bir avuçluk bir zümrenin çıkarı değil, tüm halkımızın yararı gözönünde tutulmalıdır. Turizm gelirleri kamu sektörü yatırımlarına ayrılmalıdır.»

Turizm gelirlerinin kamu sektörü yatırımlarına ayrılma bile, tek başına sanayileşip kalkınmamıza yeterli olamayacağını belirten Selek, şöyle devam etmiştir :

«Hızlı sanayileşmemiz için köklü reformlara vakit geçirmeden girişmemiz gerek. Bunların başında toprak reformu gelir. Dış ticaret, bankacılık ve sigortacılık devletleştirip, bunlardan sağlanacak gelirler ve ülkemizin diğer bütün kaynakları, kamu sektörünün ağır bastığı, merkezi ve emredici bir plan dairesinde, sanayileşmemizde kullanılmadıkça; geri bir tarım memleketi kalmaktan öteye geçmemiz mümkün değildir.»

Cemal Hakkı Selek, daha sonra, Hac giderlerine de önemle değinmiş, üç-dört defa hacca giden vatandaşlarımızın bulunduğunu, bu vatandaşların, köy su- okul getirme gibi işlerde kullanacakları paralarla daha büyük yararlar sağlayacaklarını söylemiş, hükümetin, bu konuda uyarıcı vaziyet almasını istemiştir.

Yabancı özel sermayenin, memleketimizde turistik yatırım yapmasının da Türkiye'ye zararlı olacağını ifade eden Selek, sahil yağmacılığı konusunu ele almış, iktidar oylarıyla reddedilerek görüşülmesi engellenen, Yusuf Ziya Bahadın'ın

bu konudaki önergesinden de söz ederek, iktidarın sahil yağmacılığını önleyecek tedbirleri bir an önce alması gerektiğini belirtmiştir.

Daha sonra, AP'nin seçim vaatlerine ve bu vaatlerin gerçekleştirilmediğine değinen Selek, TRT'yi şiddetle eleştirmiş, tarafsız davranış içinde olması gereken bu kurumun, Anayasa'yı ihlâl ettiğini ifade etmiştir.

Selek, «TRT Kurumunun, hele son aylarda AP. iktidarına göz kırptığı dikkatli gözlerden kaçmamaktadır» diyerek, TRT'yi suçladıktan sonra, Anadolu Ajansı'nın partizanca tutumunu da yermiş ve konuşmasına son vermiştir.

Gümrük ve Tekel Bakanlığı

Gümrük ve Tekel Bakanlığı 1968 Bütçesi üzerindeki TİP. görüşünü, Türkiye İşçi Partisi Adana Milletvekili Ali Karcı açıklamıştır.

Karcı'nın konuşması, ana hatlarıyla şöyledir :

Karcı, konuşmasına, Türkiye'de görevli Amerikan personelinin, gümrüksüz olarak yurda soktuğu mallarla kaçakçılık yaptığını belirterek başlamış, Amerika'lının bağışsız posta idaresinin, buna âlet edildiğini ifade etmiş ve şöyle demiştir :

«Bu imtiyazlar, zayıfın kuvvetli karşısında, belirli çıkarları için eğilmesidir. Bu, ulus olarak gururumuzu yaraladığı gibi, Anayasamızın «hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz» diyen 12. maddesine, hem de «bu kısımda gösterilen hak ve hürriyetler, yabancılar için, milletlerarası hukuka uygun olarak, kanunla sınırlanabilir.» diyen 13. maddesine aykırıdır.»

Ali Karcı, daha sonra, Dışişleri Bakanlığı'nın bu konudaki hakların geri alınması yolundaki isteğe karşı çıkmasını şiddetle eleştirmiş, «İşte böyle bir durum olur, konuyu çok iyi bilen Dışişleri Bakanlığı, bu imtiyazların kaldırılmasına 'hayır' derse, bu anlaşmalara verilen isim ve verilen imtiyazların adı hemen konulabilir : Kapitülasyon...» demiştir.

TİP. Adana Milletvekili, daha sonra, özellikle doğu illerinde yapılan kaçakçılığın önlenmesi için hükümetin ne gibi iktisadi tedbirler

aldığını sormuş, şunları söylemiştir :

«Görülüyor ki, Güneyden sadece yurdumuza incik - boncuk gelmemekte, buradan da bizim için pek kıymetli olan maddeler; Antep fıstığı, koyun, yağ kaçırılmaktadır. Üstelik, sınır boydan boya mayınladığı halde kaçırılmaktadır. Doğu ve Güneydoğu, Türkiye'nin en geri kalmış bölgeleridir. Topraksızlık ve işsizlik büyük bir tehlike halinde gittikçe yumaklaştıkça, bu kaçakçılık olayları azalacağına, çoğalacaktır.»

Bayındırlık Bakanlığı

Bayındırlık Bakanlığı 1968 Bütçesi üzerindeki TİP görüşünü, TİP Malatya Milletvekili Şaban Erik yansıtmıştır.

Erik'in konuşması, özetle şöyledir :

Şaban Erik, konuşmasına, İstanbul köprüsü sorununa değinerek başlamış. «Can alıcı meseleler ortada dururken, İstanbul Köprüsü hevesine kapılmamış, asla tutarlı bir iş olmayacaktır.» demiştir. Erik, şöyle devam etmiştir :

«İleride, temel meselelerimizi hallettikten sonra, boğaz köprüsünün yapılmasına hiç kimsenin söyleyecek sözü olmaz. Ama bugün, görünüşte, bir özenti uğruna, hani nâm olsun diye, bu çapta bir köprü yapmağa kalkmak, düpedüz hesapsızlıktır. 'Efendim, böylece İstanbul'un iki yakası bir araya getirilecektir' sözü, hiç geçerli değildir.»

Erik, daha sonra, şehir içi geçitleri konusuna da değinmiş, İzmir'de, denizden doldurma suretiyle geçirilmek istenen bir geçit yapımında, bazı kişilerin «denize sahip çıktıklarını» ve belediyeden istimal bedeli istediklerini söyleyerek, «Memleketin toprağı, deresi, gölü, kamu yararı aleyhine zaptedilmiş diye dertlenir dururken, bir de bakıyoruz, denizlerin de sahipleri çıkıyor ortaya» demiştir.

Yurt dışına işçi göçü sorununa da önemle değinen Şaban Erik, kalifiye teknik elemanın yurt dışına gitmesinin sebep olan koşulları yermiş, Bayındırlık Bakanlığı teşkilâtının alt-üst edildiğini ifade eden şu sözlerle konuşmasını bitirmiştir :

«Sayın Bakan, insan harcamakta o kadar ileri gidiyor ki, bu yaz, İstanbul'daki Küçükçekmece Karayolları teşkilâtında, ahısından şoförüne, memurundan mühendisine kadar bir çok insanı hallaç pamuğu gibi oradan oraya atıyor. Böyle bir hareket devlet yönetimine girişmenin ciddiyetiyle bağdaşmaz.

Haber vereyim ki, Sayın Bakanın bu tutumu yüzünden, Bakanlık camiasının morali ve şevki büyük ölçüde kırılmıştır.»

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı 1968 Bütçesi üzerindeki TİP görüşünü, Merkez Yürütme Kurulu Üyesi ve Diyarbakır Milletvekili Tarık Ziya Ekinci açıklamıştır.

Ekinci'nin konuşmasının ana çizgilerini iletiyoruz :

Sağlık politikasına yöneltilen şikâyetlerin, aslında, toplum düzenindeki adaletsizlikle ilgili olduğunu belirterek konuşmasına başlayan Ekinci, Bütçede, sağlık hizmetlerine ayrılan 983 milyon liranın, genel bütçenin ancak yüzde 4,6 sını kapsadığını, oysa bunun genel bütçenin yüzde 10 unu bulması gerektiğini ifade etmiş; «Geçen yıla nazaran bu yıl, Başbakanlık Bütçesi'nde yüzde 15, Jandarma Bütçesi'nde yüzde 30 ve Emniyet Bütçesi'nde yüzde 30 oranında bir artış öngörüldüğü halde, sağlık bütçesinde ancak yüzde 11 oranında bir artış yapılmıştır. Böylece, bütçenin, halkçı olmayan karakteri, gayet net bir şekilde ortaya çıkmıştır.» demiştir.

Ekinci şöyle devam etmiştir :

«1968 yılında inşaatı bitmiş bir çok sağlık tesisleri, malzeme ve personel giderleri için ayrılan bütçe bölümünün yetersizliği sebebiyle ölü yatırımlar olarak kalmaya mahkûm olacaktırlar.

Beslenme ve barınma problemlerine de önemle değinen Tarık Ziya Ekinci, genellikle tahılla beslenen ve sağlık koşulları gayet kötü barınaklarda yaşayan halkımızın, özellikle çocukların, salgın hastalıklara karşı dayanaksız kaldıklarını belirtmiş, şöyle demiştir :

«O halde, halkımızın, dengeli bir beslenme ve iyi barınma olanaklarına kavuşmasını sağlayacak bir ekonomik hayat standardına ulaşması sağlanmadıkça, sağlık sorunlarımızın olumlu bir çözüme kavuşması mümkün değildir.»

İçme sularının yetersiz ve sağlık şartlarına uymayıp, kanalizasyon sorununun büyük kentlerde bile halledilememiş olması, aşırı kâr amacıyla mikroplu ve sağlığa zararlı besi maddelerinin serbestçe satılabilmesinin de sağlık hayatımızı, çok büyük ölçüde, olumsuz yönden etkilediğini belirten Ekinci, «Görüldüğü ki, sağlık hayatımızı şartlandıran çevre sağlığı problemi de büyük oranda sosyal ve ekonomik hayatımızla ilgilidir.» demiştir.

SOSYALLEŞTİRME

Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesinin, gerekliliğini belirten Ekinci bu konuda da şunları söylemiştir :

«Bütün yurttaşların, ayırım gözetmeden, tedavi edici tip hizmetlerinden eşit şekilde yararlanmalarını ve hastaların tedavi kurumlarında insanca muamele görmelerini sağlamak, amacıyla, tip hizmetlerinin sosyalleştirilmesi projesi kısa zamanda ve sür'atle bütün yurda teşmil edilmelidir. Bu proje gerçekleştirilinceye kadar mecburi sigorta olanakları aranmalı ve bu işe bir başlangıç olmak üzere, tarım iş kolunda çalışan işçilerin iş kanunu kapsamına alınmaları ve sosyal sigortalar kurumuna bağlanmaları gerçekleştirilmelidir.»

İLÂÇ DEĞİL, AMBALAJ SANAYİİ

«Halkımızın, bir milyar lirayı bulan yıllık ilâç tüketimi, yerli ve yabancı sermayenin iştahını tahrik eden bir yatırım ve ticaret alanı olarak ilgi çekici olmuştur. Bu sebeple, Türk ilâç pazarında büyük mücadeleler yapılmaktadır» diyerek, sözlerine devam eden TİP Diyarbakır Milletvekili, aslında Türkiye'deki ilâç sanayinin bir ambalaj sanayii olduğunu, bir çeşit ithalatçılık olan bu yolun terkedilmesi, ilâç

fiyatlarının kontrol edilmesi ve ilâçların laboratuvarlarda incelenmesi gerekliliğini belirtmiştir.

Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastane ve kuruluşlarda çalışan hizmetlilere ödenen ücretin düşüklüğüne de belirten TİP sözcüsü, konuşmasını şöyle bitirmiştir :

«Görüldüğü gibi, sağlık hizmetleri alanında şikâyet konusu olan hususlar genellikle toplum düzenindeki aksaklıklarla ilgilidir. Bu sebeple sağlık hizmetlerinin halk yararına düzenli ve dengeli bir şekilde işliyebilmesi ancak, toplum hayatının halkın ihtiyaçlarına ve halk yararına göre düzenlendiği halkçı ve toplumeu bir düzende mümkündür. Ancak o zaman halk sağlığı bir ticaret konusu olmaktan kurtulur.»

Başbakanlık

Başbakanlık Bütçesi üzerindeki TİP görüşünü, TİP, İstanbul Milletvekili Çetin Altan açıklamıştır.

Altan'ın Millet Meclisi'nde yaptığı konuşmanın ana çizgileri şöyledir :

Çetin Altan; Afyon'un Emirdağ İlçesi'ne bağlı bir köyde, hazine arazisini sadece milyonların, bir kuruş vergi ödemeden sürdüklerini bildirerek, kendileri gibi yoksul tüketici vatandaşlara da hazine arazilerini sürmek hakkı verilmesini istemek için Ankara'ya giden bir vatandaşın, köy meydanında AP'li milyon çiftçiler tarafından öldürüldüğünü bildiren bir telgrafı okuyarak konuşmasına başlamıştır.

Güpegündüz, 57 yerinden vurularak öldürülen fukara köylünün katli olayını, AP, Belediye Meclisi üyesi olduğunu belirten Altan, olayı daha önce tekzip eden Maliye Bakan'ının mı, mektubu yazan AP'li Belediye Meclisi üyesinin mi gerçek dışı bilgi verdiğinin anlaşılamadığını ifade etmiş, Başbakan'ın bu konuyla ilgilenmesini istemiştir.

Altan daha sonra, bir öğrenci yurdundaki bir cinayet olayının, büyük gayretlerle toplumlara maledilmek istendiğini, oysa, olayın faili olarak tutuklu bulunan gencin kardeşinin, ağabeyinin Adalet Parti'li olduğunu mektupla bildirdiğini anlatmış, insanları sokağa dökmek için bu kabil yollara başvurunun tehlikeli sonuçlar doğuracağını belirtmiştir.

TİP, İstanbul Milletvekili, iç politikada, meselelerin artık boş laflarla değil, ekonomik - sosyal gerçeklerle halledilmeye başlandığını belirtmiş, «İktisadi konuşmalara doğru hükümet dahi kaymak zorunda kaldı» demiştir. Çetin Altan temel bozukluğun, sermayecilikle ilgili olduğunu söylemiş, şöyle demiştir :

«İşte, böyle diyor ki, kötüdür bu sermayeci yol. Çünkü Halk Partisi'nin eski tutumu da o idi ki, düzeltmeye çalışıyorlar. Adalet Partisi'nin bugünkü tutumu da o eski tutuma benziyor. Yani, sen yaptın, ben niye yapmayayım diye sığınmaya çalışıyor boyuna. Halbuki biz, bunun tümüne karşıyız diyoruz. Sen aldın, sen kötülük ettin; ben niye yapmayacağım? Yani bu memleket boyuna soyulacak. Sermayecilik bu demek işte...»

Çetin Altan, daha sonra, meselenin sınıfsal açıdan değerlendirilmesi gerektiğini söylemiş, demokrasi ile sermayeciliğin, Başbakan tarafından kasten eş anlamda kullanıldığını, oysa sosyalist kanadı olmayan bir demokrasinin, demokrasi sayılamayacağını ifade etmiştir.

Altan, konuşmasını şöyle bitirmiştir :

«Bir de Plânlama'dan şu teşkilatlanmamış kredi piyasası sözcülüğünü çıkarın, ayıp oluyor. Oraya tefecilik yazın. Teşkilatlanmamış kredi piyasası lâfı çok ayıp oluyor; herkes anladı. Düzeltsin. Bu tabii kendisine bağlıdır. Planlama Teşkilâtı kendi tefecilik yapsın...»

Emekçi Halkın Tepkisi

Sayın Bay Çetin Altan

Size ve arkadaşlarınıza yapılan hakaretten dolayı bütün arkadaşlarımızla birlikte ciddi müteessiriz. Cümlemiz cümlenize geçmiş olsun der, saygılarımızı sunarız.

Size ve bize her ne kadar saldırırlarsa saldırınlar korkmuyoruz ve korkmayacağız. Çalışıyoruz, çalışacağız. Bu gibi hadiseler mutlak daha fazla gücümüze güç katıyor.

Selâm ile bütün başta Genel Başkanımız olmak şartı ile hepimiz hepimize selâm ve saygılar sunarız.

Derdin, Samandere Çaçır Sayvan köylerinden (15) arkadaş adına şimdilik isim yazmıyoruz. Gelip görüşeceğiz. 2 isim ile.

Salih Saatçi Nihat Özdemir

Aydın Pınar Caddesi 109 Derdin Köyünden

Çok kıymetli Milletvekillerimiz

1968 yıl bütçe görüşmeleri sırasında uğradığınız hunharca tecavüzü lanetler ve protesto ediyoruz. Önce hadisede ağır şekilde yaralanan milletvekillerimiz Yunus Koçak'a ve diğer milletvekillerimize geçmiş olsun der üzüntülerimizi arzederiz.

Kıymetli TİP Milletvekilleri inanıyoruz ve söz veriyoruz önümüzde genel seçimlerde TBMM indeki temsilci sayımızı tahminlerinizden daha fazla arttıracaktır. Hiçbir zaman ve hiçbir yerde cahil, yobaz ve bilinçsiz bir kadro daima duruma hakim kalmaz. Bugünkü TBMM indeki AP. nin yobaz takımı son devrelerinin demini vurmaktadırlar. Evet çok iyi biliyoruz, Anayasa çiğneniyor. Maalesef şahsen benim köyümde benden başka hiçbir TİP li yokken bugün köyümdeki 15 ve 20 ye yakın genç TİP Haberlerini ve günlük gazetelerde Çetin Altan'ı okumadıkları gün rahatsızlanıyorlarmış. Lütfen isticram ediyorum. Faruk Sükan'a bunları sorun biliyormuş. Özür dileyerek fazla rahatsız etmiyelim. Tekrar hepinize geçmiş olsun deriz.

Hepinize candan derin hürmetler. Aziz Aslan Baga Terzi

Süleyman Karabıyık

B. Elek, İş. Fen. Md.

Sayın Çetin Altan Abi,

Aniden bir hastalık dolayısıyla kazanızı üçgün sonra duydum. Ve öğrendim. Çok geçmiş olsun. Amerikan Uşakları için bunlar iyi birşey ama gelelim Kara Kuvvetle muvafak olsalardı Araplar İsraili susturdu. Türk Toprağı Amerikan bandırması altında denildiği zaman Süleyman Efendinin zoruna gidiyor. Ben Adanadaki İncirlik Hava Alanını gezdim. Keşke gezmeseydim. Buna benzer kaç tane Ama merak etmeyiniz. Tilkinin vadesi yeterse çiftçinin ekmeğine zorlar. Hürmetler.

Lütfi Şahin

Tıp Fakültesi Merkez Röntgen Teknisyeni Cebeci - ANKARA

Sayın Yunus Koçak

Konya Milletvekili

Geçirdiğiniz olaydan dolayı biz, parti ve tanışmış bulduğumuz partili ve partisiz bütün vatandaşlar içten derin bir acı ile ağlamak-tadır. Size yapılan bu hücumu Millet iradesinde bütün vatandaşların da yakın gelecek günde reyleriyle göstereceğine hiçbir şüphe olmadan inanıyoruz.

Aile efrafinıza bu olayın üzünlüsü geçmiş olsun. Gelecek mutlu günlerin ışığı doğarken - saat 24'ün üstünde - görünmeye başladı. Biz bu ışığın altında yaşamaya Allaha inancımızla birlikte müsaade edecektir.

İstiklâl güneşinin parlayan ufkı, geceleri yok edeceği bir ana geldiğini sonsuz saygılarımızla biz ve partili arkadaşlar arz ellerinizden öperiz.

Mustafa Topal Zeynel Uygur
Cavit Çörtük

Türkiye İşçi Partisi Genel Merkezi ANKARA

Büyük Millet Meclisindeki oturumda milletvekillerinize karşı haksızca yapılan kanlı tecavüzü şiddetle protesto eder, kendilerine şifalar dileriz.

Badenwuerttemberg Türk İşçileri Kültür ve Sosyal Yardım Derneği

ANTALYA, 22.2.1968

Bay Rıza Kuas, Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri ANKARA

Fakir, Fukara, topraksız köylü, işsiz, yoksul ve emeğinin karşılığını alamadığından başka hayatı boyunca her gittiği yerde birçok haksızlık, insafsızlık merhametsizlik duyguları karşısında yüzyıllar boyunca Türkiye toplumunda cevher olan efendi köylülerimiz ile alın teri el emeği sayesinde çalışıp yaşamaktan başka imkânları meşru saymayan kasaba ve şehirli işçiler küçük esnaflar topyekün bugünün modern iş hayatından mahrumiyete terk edilen ler adına Anayasa çizgisi dahilindeki çalışmalarından ne olursa olsun son derece memnunuz. Sizin gibi gözünüzü budaktan sakınmayıp da ima haklı yolu seçen öncülerin devrülüp yarananmaları acı hatıralarımı bir kere daha tazelemiştir. Acil şifalarla geçmiş olsun. Abdurrahman Yılmaz.

Yunus Koçak

TİP Genel Merkezi, Mithatpaşa Cad. 63/1 — ANKARA

Geçmiş olsun der devrimci gençliğin zorbalıklar karşısında direneceğini ve emekçi halkın tek örgütünü savunacağını belirtiriz.

FAHRİ ORAL

Orman Fakültesi

Talebe Cemiyeti Başkanı

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ankara — TÜRKİYE

Türk şairi Nazım Hikmet'in büyüklüğü, ve milletvekili Çetin Altan'ın cesareti, Türk halkının şerefini yücelten gerçeklerdir.

Gericilerin yumrukları, bunun aksini asla ispat edemez.

- Fransa Milli Öğrenci Birliği
- Cezayir Öğrencileri Milli Birliği
- Fas Milli Öğrenci Birliği
- Fransa'daki İran'lı Öğrenciler Birliği
- Fransa'daki Birleşik Arap Cumhuriyeti Öğrencileri
- Kuzey Afrika'lı Öğrenciler Birliği
- Fransa'daki Martinik'li Öğrenciler Birliği
- Paris Helen Öğrenci Birliği
- Filistin'li Öğrenciler Genel Birliği
- Fransa Siyah Afrika Öğrenci Birlikleri Federasyonu
- Fransa'daki Vietnam'lı Öğrenciler Birliği
- Fransa'daki Suriye'li Öğrenciler Derneği
- Fransa'daki Irak'lı Öğrenciler Derneği
- Fransa'daki Pakistan'lı Öğrenciler Derneği
- Fransa'daki Afganistan'lı Öğrenciler Birliği
- Lâtin Amerika Demokrat Öğrenciler Birliği
- Guadelup Genel Öğrenci Derneği
- Porto - Rico Kurtuluş Öğrenci Federasyonu
- İspanya Demokratik Öğretmenler ve Öğrenciler Federasyonu
- Fransa'daki Portekiz Öğrencileri Birliği
- Tunus İlerici Öğrenciler Komitesi
- Fransa'daki Küba Öğrenciler Birliği

Sayın TİP. Milletvekilleri
ANKARA

En evvela hepinize ve kavga olaylarında yaralanan Sapın Çetin Altan ve Sayın Yunus Koçak abilerimize geçmiş olsun deriz.

Büyük bir milletin meclisinde çıkan olayları çok üzüntüyle gazetelerden öğrenmiş bulunuyoruz. Sayın Millet Vekilleri, işçisi, köylüsü, esnafı, memuru, halktan olan aydınıyla hiçbir zaman, asla sömürgecilerle mücadelede yılmayacağız.

Hep biliyoruz ki Milli Mücadelede çalışmış ve göğsünü düşmanın kurşunlarına siper etmiş kahraman şehit ve gazilerin evlatlarıyız. O kara günlerde büyük Atatürk'ün önderliğinde kazanılan savaş ve istiklâl işte mecliste siz sosyalist ve Türk Milletinin tek ümit beklediği toplumcu partisine Komünizm camuru atımları Birinci Dünya Savaşında da aynı sözü Atatürk ve arkadaşlarına da söylemişlerdi. Bundan dolayı fikirden mahrum, viedandan yoksun AP. nin kapkaççı çetelerini Anadolu Mahallesi adına protesto ederiz. Onlara tek bir sözümüz var: «karınca kanatlarınınca mutlaka zevalini bulur.»

Mahalle sakinleri adına: Mehmet Ali Uçaklı, Ramazan Efe, Emirhan Ünlü, Kadir Anık, Ali

Kuyucu, Durmuş Seyirci, Hacı Gül, Mahmut Okutan, Ahmet Efe, Durmuş Ali, Gazi Can, Hasan Gürbüz, Hasan Ünüver, Hakkı Han, Emin Eğriagaçlı, Ömer Alpaşar.

İstanbul - Aksaray, 22.2.1968
Mehmet Ali Aübar, TİP Genel Başkanı

Milli, demokratik, laik, ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye'mizin Büyük Millet Meclisinde emekçilerin bir örgütü olan Türkiye İşçi Partisi milletvekillerini hedef alarak kaba kuvvet gösterilerinde bulunulması bizlere büyük üzüntü ve heyecan vermiştir. Bu davranışlar bizleri haklı bir direnişe çağırıyor. Geçmiş olsun deriz. Saygılarımızla. İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Öğrenci Cemiyeti Başkanı Evren Alpteker.

İzmit, 22.2.1968
Sayın Mehmet Ali Aybar TİP Genel Başkanı

Parlamentoda Türkiye İşçi Partisi milletvekillerine yapılan insanlık dışı saldırıyı şiddetle protesto eder, milletvekillerimize geçmiş olsun diyoruz.

Milletvekillerimize kalkacak kara ellerin gücünü kıracak güçteyiz. Türkiye Maden-İş Sendikası dördüncü bölge temsilcisi Sezai Zeren.

İstanbul, 22.2.1968
Sayın Mehmet Ali Aybar, TİP Genel Başkanı ANKARA

Partimiz nezdinde tüm emekçi halkımızı hedef tutan hunharca ve hiçbir ülkede görülmeeyen insanlık dışı saldırıyı telin eder son nefesimiz yok oluncaya kadar İkinci Kurtuluş Savaşını sürdüreceğ ve mutlaka zafere ulaşacağımıza inanarak şiler olarak en iyi temennilerimizi sunarız. TİP Sarıyer İlçesi

Bozkır, 22.2.1968
Mehmet Ali Aybar TİP Genel Başkanı ANKARA

TİP Bozkır İlçe Başkanlığı ve Çat Köyü adına cümlemize geçmiş olsun Osman Araz Çat Köyü...

ELAZIĞ 23.2.1968
Sayın Mehmet Ali AYBAR
Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı — ANKARA

Meclis bütçe müzakeresinde kapitalist milletvekillerinin tecavüzüne uğrayan halktan yana olan sosyalist milletvekillerine 300 kişi adına geçmiş olsun der, vasitanız delâletiyle üzüntümüzü iletmenizi rica ederiz. TİP Merkez İlçe Başkanı

İstanbul - Bakırköy, 20.2.1968
TİP Meclis Gurbu Bşk. T.B.M. Meclisi - ANKARA

Partimize karşı kasıtlı olarak yapılan gerici tecavüzünü protestoların Edirne Merkez İlçesi eski başkanlarından Erol Bitgen.

TİP'in bütçe görüşü

NATO'dan neden çıkacağız

(7 den devam)

gerçekten entegre olmayışı, Amerika'nın hakimiyetinde bulunuşu idi. İkinci sebebi de, bu fleksip, elastiki mukabele stratejisi uygulandığı takdirde, Avrupa'nın konvansiyonel bir harple, nükleer silâhlar tam kullanılmadan önce tamamen harap olacağı kanaatinde bulunmasıydı.

Bu durumda, Amerika için, kendi sınırları dışında bulunan müttefik ülkeler, iki bakımdan faydalı hale gelmişti:

1. Radar irtibatı tesisleri için,
2. Kademeli savaş stratejisinin, ilk kademe savaşların, konvansiyonel savaşların yer alacağı bölgeler olarak..

Bu stratejinin ilk kademesinin deneneceği ülkeler arasında, Türkiye başta gelmektedir. Çünkü, sınırda bir ülkedir. Bu durumda, Türkiye hem deneme tahtası olacak, hem de politik temaslar ve müzakereler de yapılacağından, bir pazarlık konusu olacaktır.

TÜRKİYE DENEME TAHTASI DEĞİLDİR

Türkiye, şüphesiz, ne deneme

tahtası gibi kullanılmayı, ne de pazarlık konusu yapılmayı kabul etmemelidir. Çünkü, bu elastiki mukabele bir tarafı da, dengeli olacaktır. Yani, bir safha askeri savaş yapılacak, sonra diplomatik müzakereler, pazarlıklar yapılacak, uzlaşamazsa, ikinci kademe, yine müzakerede uzlaşamazsa, üçüncü kademe geçilecektir.

İşte bu durum da gösteriyor ki, NATO stratejisi, hele bugünkü haliyle, Türkiye'yi ne hukuken, ne de fiilen kuzeyden gelecek muhtemel bir saldırıya karşı koruyamamaktadır.

Türkiye, daha önce de belirttiğim gibi, deniz aşırı hedefleri, çıkarları olmayan bir ülke olduğu için, az gelişmiş veya gelişmekte olan bir ülke olduğu için, ancak milli kurtuluş savaşları verebilecek durumdadır. Ve bu milli kurtuluş savaşlarını, nereden gelirse gelsin, verecektir.

MİLLİ KURTULUŞ SAVAŞI YENİLMEZ

Milli Kurtuluş savaşlarının ise yenilmez olduğunu, son Vietnam

olayları bir kerre daha ispatlamıştır.

Tarihte Birinci Milli Kurtuluş Savaşı'nı vermiş olan Türkiye'nin, aynı durumda kalırsa, ikinci bir savaş vereceği ve mutlaka zafere ulaşacağı, elbette ki şüphe götürmez bir gerçektir.

Binaenaleyh, tekrar edeyim, NATO stratejisi, Amerika'nın bir 3 üncü Dünya Savaşı'nı gözönünde tutarak, dünya çapında meydana getirdiği bir stratejinin parçasıdır. Bizim böyle bir stratejide yerimiz yoktur. Türkiye'nin çıkarı, 3 üncü Dünya Savaşı'nın dışında kalmaktır.

«Jeopolitik durumumuz» deniliyor. İkinci Dünya Savaşı'nda Jeopolitik durumumuz aynı değil miydi? Hattâ, İkinci Dünya Savaşı'nda kıtalar arası füzeler bulunmadığı için, bu jeopolitik durum, daha da önemli idi. Öyle iken, biz, İkinci Dünya Savaşı'nın dışında kaldık. Ama, NATO blokuna bağlı kalırsak, dünyanın neresinde 'htilâf çıkarsa çıkınsın, o ihtilâf bir Üçüncü Dünya Savaşı'na yol açarsa, biz NATO içinde olduğumuz için, mutlaka o savaş bulaşacağız.

Bütçe kapanış konuşması

(5 den devam)

Sosyalist bir cemiyette, işçilerin alacakları yövmiyelerin umumi seviyesi, üretikleri servet miktarına bağlı bulunmaktadır. Sosyalistler, şu formülü kullanmaktadırlar : Herkese gücüne eserine göre, herkese cemiyete kazandırdığı kadar. Sosyalizm, üretim vasıtalarının dışında ferdi mülkiyeti kabul etmektedir. Sosyalistler, bir ihtilâl ve darbeye taraftar olmayıp, çok partili, demokratik bir devlet içinde, kendi fikir ve görüşlerini halka yaymaya çalışarak, meşru ve kanuni yollarla iktidara gelmek ve hükümete iştirak ederek, işçi menfaatlerini koruyabilecek bir siyaset takip etmek ve ıslahat programlarını böylece gerçekleştirmek amacını gütmektedirler.»

Şimdi, bu da Temyiz Mahkemesi'nin verdiği bir karar. Sosyalistlik üzerinde söz söylemek için, memleketimizdeki sosyal gelişmeleri yakından takip etmiş olmak, sosyalizmin tarihini yakından bilmiş olmak lâzımdır. Bu vesileyle, hemen beyan edeyim ki, Türkiye'de ilk sosyalist partisi, 1910 se nesinde kuruldu. Bundan 58 sene evvel. Ve Türkiye İşçi Partisi, o tarihten bu yana kurulmuş sosyalist partilerin tarih plânında bir devamıdır. Sayın İçişleri Bakanı, benim bu sözümlü almış ve hemen sonra söylediğim sözleri, mutadları veçhile meşkûk geçerek, bu kürsüden, Türkiye İşçi Partisinin bundan evvel kurulmuş olan sosyalist-komünist partilerin bir devamı olduğunu itiraf ettiği yolunda yorumlamağa kalkmıştır.

Demin belirttiğim gibi, Türkiye'de ilk sosyalist parti, 1910'da kuruldu. Ya ni henüz dünyada komünist teşekküller yokken kuruldu; bu bir... İkincisi, Türkiye'de komünist partilerin yanında sosyalist partiler de kuruldu ve nitekim, şimdi vakit kalırsa okuyacağım bir ilâm, Türkiye Sosyalist Partisi hakkındaki ilâm, bu hususu gayet açık ve vazih bir şekilde ortaya koyar. Kaldı ki, ben o konuşmamda; Türkiye İşçi Partisi, 58 senelik sosyalist mazinin tarih plânında devamıdır, dedikten sonra, Türkiye İşçi Partisi ile,

bundan evvel kurulmuş partiler arasında organik bağ çabaları bulmak beyhudedir diye ilâve ettim. Filhakika, Türkiye İşçi Partisi, yepyeni şartlar altında, yeni esaslara dayanarak kurulmuş bir partidir. Binaenaleyh, Türkiye İşçi Partisi'ni suçlamaya kalkışanlar, bizim ifadelerimizi, kendi yaptıkları tutarsız ve düzme belgelere dayanan beyanlar bir yana, bizim beyanlarımızı tahrife kalkışmasınlar. Çünkü, o gün söz almak imkânı yoksa bile, nihayet bir gün gelir, yalanlamak mümkündür.

SOSYALİZM OLMADAN DEMOKRASİ YÜRÜMEZ

Şunu ifade edeyim ki, Türkiye'de sosyalizm olmadan demokrasiyi yürütmek kabil değildir. Bunu bir kez iyice anlayalım. Türkiye'de sosyalizmi yasak etmek zaten elinizde de değildir. Bunu da söyleyelim. Türkiye'de sosyalizmi yasak etmeğe kalktığınız takdirde, Türkiye'nin kaderi üzerinde çok olumsuz sonuçları bizzat kendiniz hazırlamış olursunuz. Demek istediğim gayet açık; Bir kere, sosyalizmi yasaklama gücünüz yoktur. Bu gücü kendinizde vehmettiğiniz taktirde, sizler, Anayasa nizamı dışına düşersiniz. Çünkü Anayasa nizamı sosyalizme açıktır. Düzme belgelerle, düzme vesikalarla

sosyalizmi suçlamak, ancak faşist metodlarıdır. Faşizm; dünyanın her yerinde böyle geldi. İtalya'da faşizm bu yoldan geldi. Sizin izlediğiniz yoldan. Yani, bir tevizir kampanyası açtı, bunlar komünisttir dedi ve (İtalya'da o zaman komünist partisi de vardı) ondan başlamak suretiyle, komünist partisini, sosyalist partisini ve sonra liberal partiyi, radikal partiyi, velhâsıl kelâm, faşist parti dışındaki bütün partileri kapatmıştır. Hatırlarsınız; faşizm de böyle bir darbeye filân gelmedi İtalya'ya. Faşizm, 1922'den 1926'ya kadar çok partili bir mecliste iktidarın uyguladı ve adım adım, tıpkı şimdi sizin hazırladığınız gibi, Seçim Kanunu değiştirerek, sonra zorba ekipler meydana getirerek, tıpkı sizin yaptığınız gibi özel kanunlar ve özel mahkemeler kurarak, İtalya'yı faşizme götürdü.

TÜRKİYE İTALYA DEĞİLDİR

Ama, şunu bilin ki, Türkiye İtalya değildir. Türkiye'de demokrasiyi koruyacak güçler vardır ve koruyacaklardır. Türkiye'de demokrasi düzeni, sizin anladığınız mânâda değil, gerçek anlamında payidar olacaktır. Bu güçler vardır. Bunun karşısına çıkacak güçler için istikbal karanlıktır, hüsrandır. Benim sözlerim bu kadar.

TİP haberleri en iyi dilekleriyle Kurban bayramınızı kutlar.

Mehmet Ali Aybar'ın «Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm» adlı kitabı, yayınlanmıştır. Aybar'ın ve derleyicilerin; telif haklarının tümünü Türkiye İşçi Partisi'ne bıraktıkları kitap, Partili arkadaşlarımızca, 15,— TL. ya alınabilecektir.

TİP örgütleri aracılığıyla yapılabilecek bu indirimli satışlar için, yönetici arkadaşlarımızın, «Gerçek Yayınevi, PK. 655 - İstanbul» adresine başvurmaları gerekmektedir.

Mithatpaşa Cad. 63/1
Yenişehir — ANKARA

Sayın ~~Arkadaşlarım~~
~~Arkadaşlarım~~ ste. ~~Arkadaşlarım~~
Kızılay / ANK.

